

KATOLIŠKI MISIIONI

XXXI

AVGUST

1957

PRI SPOVEDI

LAS MISIONES CATOLICAS

Skupina kanosijank v Tokiju. Levo Slovenka s. Anica Miklavčič.

MOLITEV ZA CERKEV

Brez dvoma je krvavo potrebno, da spet in spet, vedno znova pregledamo vsak svojo molitev. Vprašamo se, *kako* molimo; nekaj groznega je čisto mehanična, brez-miselna in brez-srčna molitev. Budistovski molilni mlinček! Vprašamo se, *kakšna je*: ali samó prosimo, ali pa tudi častimo, hvalimo, se zahvaljujemo, t. j. ali se obračamo k Bogu *le zaradi sebe*, ali tudi — in predvsem — “zaradi Tvoje velike slave” (Gloria), *zaradi Njega*. Pa na vse to zdajle ne mislim. Gre za drugo: kadar prosimo, *za kaj* in *za koga* prosimo? Stopamo pred Boga s svojimi prošnjami in željami, a kakšne so te naše želje? Se nanašajo *le na nas same*, na naše nadnaravno, ali celo le naravno dobro, ali pa segajo *preko nas naprej*? Kam?

Gotovo sme in mora vsak človek moliti *zase* in za svoje. To celo v prvi vrsti, ker je najprej zase odgovoren, za svoje religiozno in zgolj zemsko življenje. Prav tako je gotovo, da sme prositi tudi za svetne reči, za *časne dobrine*. Bog vključuje vse v svojo previdnost, tudi to, kar se na svetu godi, in od njegove volje in dobrote vse zavisi. Sin Božji se je učlovečil, vzela nase vse naše zemsko-človeško, in tako čuti človeško in s človekom: z njegovim trpljenjem in z njegovimi skrbmi. Tudi zemška sreča ljudi ni zanj nekaj čisto nevažnega, za kar bi se ne menil. Sam nas je v očenašu učil prositi Očeta za vsakdanji kruh in za odvrnitev vsega hudega, ne le greha.

In vendar za kristjana takšna *individualna* molitev ni dovolj. Človek, ki moli le zase, misli le nase in ostane tako v dnu egoističen; danes pravijo: introvertiran, t. j. vase obrnjen, vase zagledan, vase zaprt. To pa ni krščansko. *Le toliko je resničnega krščanstva v nas, kolikor je ljubezni do Boga in do človeka v našem srcu*. Ljubezen pa, kjer je, razbije ozki, utesnjujoči obroč lastnega “jaz-a” in se razlije na ven, v široko planjavo sveta. Res katoliško srcé je res *vesoljno* srcé, je *svetovno*: objame ves svet. Sv. Pavel govori o dimenzijah Jezusove ljubezni:

o njeni "širokosti in dolgosti in visočini in globočini" (Ef 3, 18). V širini ljubezni mu moremo slediti najdalje, celo do enakosti: vse, ki jih on ljubi, ljubimo mi. A on je ljubil vse ljudi vseh časov. Njegova ljubezen je njegovim, t. j. kristjanom, mera in vzor.

Izraz in izkaz ljubezni pa je molitev. Kogar ljubimo, zanj molimo. Po širokosti molitve se meri širina ljubezni. "Drug drugega bremena nosite" (Gal 6, 2), vsaj s pomočjo in močjo molitve.

Kdor moli resnično iz krščanskega duha, bo molil še prav posebno za kraljestvo božje na zemlji, za Cerkev. Cerkev smo *mi vsi skupaj*, povezani med seboj in s Kristusom na skupni poti do zadnje dobrine: do večne sreče. Smo udje istega *telesa*, zato odgovorni v ljubezni drug za drugega in za celo telo. Smo mladike na isti *trti* in odgovorni za njene sadove. Cerkev je naprej živeči, trpeči in odrešujoči *Kristus*; vsaj s svojo molitvijo naj bi dopolnjevali, kar "nedostaja bridkostim Kristusovim za njegovo telo, ki je Cerkev" (Kol 1, 24). Nositi breme Cerkev se pravi najprej: moliti zanjo. In danes je njeno breme *dvojno težko*: ves svet ji je odprt, kakor nikoli prej, za njeno poslanstvo; čas jo je postavil v čisto nove razmere in pred nove naloge; ogrožajo jo od znotraj in od zunaj. Molitev vseh je zato *dvakrat potrebna*.

Za kaj naj molimo, ko molimo za Cerkev? Tisoč in tisoč stvari je, ki potrebujejo našega molitvenega sodelovanja. Tako moli vernik zato, da bi Bog dal Cerkvi mir in svobodo; da bi jo varoval pred močmi temé; da bi jo razširil po vsem svetu in jo povsod krepil in utrjeval. Molil bo za vse brate v Cerkvi, da bi jim Bog dal mir, ki ga svet ne more dati; za spreobrnjenje grešnih in mlačnih, za dejavno in apostolsko krščanstvo dobrih. Prosil bo za vse, ki so v zmoti, in za tiste, ki iščejo resnico; za nekatoliške kristjane in ločene brate, da bi našli pot v Cerkev ter za njeno delo združevanja; za Jude in pogane; za revne in bolne brate, za pregnane in begunce; s posebno ljubeznijo bo molil za trpečo in molčečo Cerkev za železnim zastorom; za Cerkev in vernike domá, v Kini in v Vietnamu in povsod. Molil bo za vpliv Cerkve v javnem življenju; za izobraženstvo in delavstvo, da bi spet našlo svoj dom v Cerkvi. Prosil bo za

svetno in cerkveno oblast; za papeža, škofe, duhovnike, za svojega župnika in svojo faro tu in doma. Molil bo za misijone na Kitajskem, za misijonarje v Indiji in Afriki, za misijonsko delo povsod. In še za mnogokaj drugega. Kdor živi in čuti s Cerkvijo, bo čutil njena bremena, njene težave in potrebe in tam zastavil svojo molitev.

Tudi v tem nam je vzgled *prvotna Cerkev*, ki se je shajala v molitvi za delo apostolov in učencev. Ko je bil Peter v ječi, je "Cerkev zanj neprenehoma k Bogu molila" (Apd 12, 5). Tudi danes *prosi Cerkev naše molitve*, kakor je sv. Pavel prosil svoje kristjane: "da se z menoj vred borite v svojih molitvah zame pri Bogu" (Rim 18, 30). "Molite tudi za nas, da Bog odpre vrata našemu nauku, da oznanimo skrivnost Kristusovo" (Kol 4, 3). "Bratje, molite za nas" (1Tes 5, 25), "da bi se beseda božja razširjala in proslavljala" (2 Tes 3, 1). "Zraven pa ob vsakem času v duhu molitve... čujte z vso vztrajnostjo in prošnjo za vse svete (t. j. vernike); tudi zame, da bi mi bila dana beseda, ko odprem svoja usta..." (Ef 6, 18). Neprestano je tudi *Pavel sam molil za Cerkev, za vernike*. Na več mestih govori o svoji molitvi zanje. "Zaradi tega tudi mi... ne nehajmo za vse moliti in prositi, naj bi vi popolnoma spoznali njegovo voljo v vsej duhovni modrosti in razumnosti; da bi živeli vredno Gospoda in mu bili popolnoma všeč" (Kol 1, 9). Ko je bila *Cerkev v stiski*, kakor je tudi danes, so kakor iz ene duše vsi molili: "Kaj besnijo pogani in si ljudstva izmišljajo prazne reči? Dvigajo se kralji zemlje in knezi se zbirajo zoper Gospoda... Gospod, poglej njih grožnje in daj svojim služabnikom, da bodo z vso srčnostjo oznanjevali tvojo besedo in zato stegaj roko za ozdravljenja in naj se godé znamenja in čudeži v imenu tvojega svetega služabnika Jezusa" (Apd 4, 25, 29). *Tudi danes se morejo še goditi "znamenja in čudeži"*, če bo *vsa Cerkev molila za vso Cerkev* in če bo *trdno verovala v moč molitve* in v moč *tistega, ki ga kličemo*.

Če bi vse to bolje razumeli in bolj upoštevali, bi se mnogo bolj zavzeli za molitvene namene in posebej za *misijonske molitvene namene*, za katere nas Cerkev vsak mesec posebej prosi. Molili bi zanje. Več in bolje molili.

Dr. Ignacij Lenček, Buenos Aires

MISIJONSKIM PRIJATELJEM IN VSEM SLOVENSKIM MISIJONARJEM!

V želji, da slovenski misijonski akciji v zamejstvu, zlasti pomoči vsem slovenskim misijonarjem, pa delu za nove misijonske poklice ter Baragovi zadevi ostvarimo trdno središče in vedno živo žarišče, smo se v Argentini bivajoči slovenski lazaristi (Misijonarji sv. Vincencija Pavelskega) odločili zgraditi v Slovenski vasi v Lanusu pri Buenos Airesu

BARAGOVO MISIJONIŠČE

kot nadomestilo za nekdanje slovensko misijonsko središče:
Misijonišče v Grobljah pri Domžalah.

Obrnili smo se že na Vas, slovenski misijonski prijatelji po svetu, s prošnjo, da nam s svojimi prispevki pomagате izvesti ta naš načrt. Da pa Vam to sodelovanje olajšamo, pripravljamo

VSESLOVENSKO MISIJONSKO LOTERIJO ZA "BARAGOVO MISIJONIŠČE" V ARGENTINI

Slovenski misijonarji nam v svoji hvaležnosti do našega sodelovanja pošiljajo razne lepe izdelke domačinov, izmed katerih bomo izbrali nad

50 MISIJONSKIH DRAGOCENOSTI

za

50 DOBITKOV MISIJONSKE LOTERIJE

S prihodnjo številko "Katoliških misijonov" začnemo objavljati fotografije teh predmetov, katerih jih je mnogo že v naši posesti. Misijonski prijatelji boste spoznali, da Vam ne le iz misijonskega idealizma, ampak tudi iz želje, da zadene te katerega teh lepih misijonskih predmetov, kaže igrati to loterijo, zlasti še, ker bodo posamezne srečke razmeroma tako zelo poceni:

Za pol dolarja, četrť funta, 250 lir, 200 frankov, 10 avstrijskih šilingov ali 10 arg. pesov lahko zadeneš predmet, ki je vreden sto ali celo dvestokrat več, obenem pa pomagaš zgraditi slovenski misijonski akciji v pomoč in našemu Baragi v čast "Baragovo misijonišče" v Argentini.

Žrebanje te loterije bo o priliki sedme veletombole za vse slovenske misijonarje v Buenos Airesu

ZA PRAZNIK SVETIH TREH KRALJEV 1958.

Dobitke bomo takoj varno odposlali izžrebancem v katerikoli deželi.

Že zdaj vabimo vse bralce "Katoliških misijonov" in ostale slovenske misijonske prijatelje po svetu, da pridno segajo po loterijskih srečkah, kakor hitro bodo na razpolago pri naših poverjenikih, ali da jih naročajo naravnost na ime:

Rev. PETEK Janez CM., Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina
(tudi vsa denarna nakazila na isto ime!).

Slovenske misijonarje in misijonarke pa si spet drznemo nadlegovati s prošnjo, da nam za to loterijo v prid "Baragovemu misijonišču" pošljete še kaj lepih predmetov iz domačinske obrti ali umetnosti Vaše dežele, kakor ste jih poslali že mnogo, za kar smo Vam nad vse hvaležni! Ostvarjeno "Baragovo misijonišče" bo največje zagotovilo še nadaljnega in vedno večjega sodelovanja slovenskega zamejstva z Vami, našimi zastopniki na misijonskem polju Kristusovem!

Za izdatno sodelovanje se vsem lepo priporočamo
slovenski lazaristi v Argentini.

SVET KRISTUSU!

Zvestoba kitajskih katoličanov

Piju XII.

Iz knjige "La Chiesa del silenzio guarda a Roma". — Nadaljevanje.

P r e g a n j a n j e

A vztrajnost kitajskih katoličanov je nezlomljiva, njih zvestoba do papeža zmore vse preizkušnje.

Kitajska duhovščina, povezana z odličnimi kitajskimi škofi, daje bleščeč zgled vernikom za njih vztrajnost.

Kitajski duhovščini niso odmerjene javne sodbe, ječa in izgon, kot je bilo to z inozemskimi misijonarji; pač pa so ji pripravili tajni proces, zapor ali pa prisilno delo in smrt.

Ves kitajski kler, škofje in duhovniki, je primoran, da se preživlja z ročnim delom, kajti po zaplembi vsega cerkvenega premoženja jim preti, kar vsem drugim: kdor ne dela, ne dobi nakaznice za riž. Zraven se je morala vsa duhovščina podvreči prevzgoji ali, kakor pravijo "umiti si glavo", po marksističnih naukih. Slednjič vsakdo, ki ima najmanjši vpliv na ljudi, prej ali slej pride v ječo, naj že s kakršnim koli izgovorom. Duhovniki si lahko prihranijo križe in težave, če se pridružijo "reformirani Cerkev", če se ločijo od Rima. A devetdeset odstotkov kitajske duhovščine se temu upira; rajši volijo smrt.

"Naravnost dramatski je progon očeta Zao, svetnega duhovnika iz nankinške nadškofije, ki je moral v Tibet. Obsodili so ga na 17 let prisilnega dela. Po treh letih ječe so mu ponudili pomilostitev, če se pridruži 'reformirani Cerkev'... Na predlog je oče Zao odgovoril z odločnim 'ne'; mučenec svoje vere si je rajši izbral puščavski zapad"⁽¹¹⁾.

"Očeta Ludvika Wang Jen Čenga S.J. so poslali na sever, da bi ga odpravili v koncentracijsko taborišče. Bivši gojenec vseučilišča Aurora in inženir kemije, se je po vstopu v Družbo Jezusovo vrnil na svojo staro univerzo, tokrat kot profesor kemije. Ko so se komunisti univerze polastili, je bil imenovan za predstojnika župnije sv. Petra v Šanghaju. Po celi vrsti junaških pridig, s katerimi je vernikom kazal pot zvestobe do Cerkev in svetega očeta, so ga 7. julija 1953 aretirali"⁽¹²⁾.

Ne vemo, koliko kitajskih duhovnikov so odvedli, koliko jih mrjé po ječah. Po zadnjih poročilih iz lanskega septembra jih je okrog 400. Mnogi kitajski duhovniki so umrli v zaporu.

"Oče Bedé Tcang S.J. je bil 1943. imenovan za rektorja Kolegija sv. Ignacija v Zi Ka Wei (Šanghaj). Po njegovih zaslugi si je zavod zadobil ugled enega najboljših v mestu. Več: 1947 je bil že tudi docent

filozofske fakultete šanghajske Aurore. Veljal je kaj kmalu za eno najznamenitejših katoliških osebnosti v Šanghaju..."

"V začetku 1951 se je moral rektor Sv. Ignacija iz Zi Ka Wei udeležiti kongresa zasebnih šol vzhodne Kitajske, ki ga je pripravilo prosvetno ministrstvo. Ob sklepu so vse zborovalce povabili, naj se pridružijo izjavi, s katero se obvezujejo, da bodo med svojimi katoliškimi gojenci pospeševali pripadnost h gibanju za 'trojno samostojnost'. Tedaj je p. B. Teang z drugimi štirimi zastopniki odklonil izjavi svoj podpis..."

"9. avgusta okrog ene popoldne so ga prišli iskat: policija ga je želela na 'razgovor'. Dvignil se je od šaha, ki ga je prav takrat igral, šel v svojo sobo, vzel svojo malo jetniško culo, ki si jo je bil že prej pripravil, in sledil biričem do luksuznega avtomobila, ki ga je čakal ob vhodu..."

"Kot vse kaže, so v ječi jezuitskemu znanstveniku predlagali, naj se postavi na čelo ločene Cerkve v Šanghaju. Ker je ponudbo odbil, so ga na vse mogoče načine hoteli zlomiti. In tako so si sledile dolge noči samih zasliševanj, noči brez spanja, noči in neznosne ure duševne napetosti, vse z namenom, da uničijo poslednji odpor v njem. Jetniki pripovedujejo, kako so docela izčrpanega p. Bedé čuli samo še, ko je nenehno ponavljal: Jezus, Marija, Jožef — rešite me!"

"Tedaj so z mučenjem prenehali: p. B. Teang je ugašal. Da bi jim žrtev ne ušla, so jezuita prepeljali v jetniško bolnišnico, na dan 30. oktobra. 11. novembra 1951 ob osmih zjutraj se je p. Bedé Toang za vselej poslovil od sveta..."⁽¹³⁾.

V šanghajskih zaporih je umrl še drugi ugleden kitajski duhovnik, oče Jožef Seng, član "Catholic Centre Bureau".

"10. januarja letos je svoje roke sklenil v križ in umrl v ječi "Ward Road", v Šanghaju, oče Seng, iz hangyanške škofije; smrt je bila posledica težkega pljučnega vnetja, ki si ga je nakopal v ječi in ki je njegovo telo spremenilo v pravi okostnjak." To kratko sporočilo je 7. februarja 1953 objavila uradna misijonska časopisna agencija Fides.

"Oče Seng je bil gojenec Propagande, študiral je na naši Alma Mater, kjer je zadobil vso tisto razumsko in duhovno zmožnost, ki dá človeku, da je za pričevanje resnice sposoben tudi mučeništva"⁽¹⁴⁾.

V pekinški ječi je umrl lazaristovski provincial iz severne Kitajske, oče Peter Suen C.M.

"Pri racijah 25. julija 1951, ko so vrgli v ječo štirinajst misijonarjev, izvečine inozemcev, je bil aretiran tudi oče Suen. Dolgo ni bilo nobenih poročil o ječi, kjer se nahaja, niti o njegovem zdravju. Obsojeni na zagoneten molk so jetniki takorekoč živi pokopani."

"V oktobru 1951 pa so povsem slučajno odkrili njegov grob: z imenom, letnico in drugimi podatki. Komunisti pravijo, da je misijonar umrl v avgustu. Drugih podrobnosti o smrti ni"⁽¹⁵⁾.

Čeprav komunisti nočejo delati mučencev, je vendar kitajska komunistična "pravica", boljše — krivica pomorila vsaj sto kitajskih duhovnikov. Prenekateri duhovnike so žive pokopali, druge spet pred smrtjo strahotno mučili, nekatere enostavno postrelili.

"Leta 1951 so v Tiencinu ubili p. Stanislava Čanga; v Kirinu, v Manžuriji pa so živega sežgali očeta A. Čao."

"V nankinški škofiji so 25. maja 1951 ustrelili v Liučowu očeta Moug; obtožili so ga, da je katolištvo širil z namenom, da bi uničil kitajski narod."

"V kančowski škofiji (Kiangsi) so po šestmesečnem zaporu usmrtili 65 let starega duhovnika Simona Tunga."

"13. junija so zgrabili, prav ko je na skrivnem spovedoval doma, očeta Ludvika Čanga iz hengyanške škofije (Hunan); pretepli so ga do nezavesti; še živega so vrgli potem na železniške tračnice..."

"O treh duhovnikih iz čaotunške škofije (Yunan) — to očetje Marko T'si, Peter Tuan in Mihael Wang — vemo samo to, da so umrli v ječi. O četrtem, očetu Janezu Ču je znano, da so ga zgrabili v domačem naselju v novembru 1951; gnali so ga v mesto: vso pot je moral teči — pot, ki traja navadno šest dni, je mučenec pretekel v treh... Dan po prihodu v mesto ga je zadela srčna kap."

"Poročajo tudi o smrti štirih kitajskih duhovnikov iz škofije Čengtu (Šečwan): oče Simon Huang — ustreljen; oče Vincencij Ših, umrl v ječi 7. avgusta 1951 zaradi ran, ki so mu jih zadali z mučenjem; oče Albert Wei, umrl v ječi v oktobru, tudi za posledicami mučenja; oče Yeu, ki so ga umirajočega vrgli iz ječe po krvavem mučenju, je umrl v februarju 1952. Zadnji trije duhovniki so bili trapisti".⁽¹⁶⁾

Ne podajamo tukaj seznama mučencev, ki so umrli v zaporu ali pa so jih pobili, čeprav bi z njim lahko nudili svetel primer junaškega pričevanja za vero. Oče Jožef Seng je pred smrtjo dejal jezuitu Billotu, ki je bil z njim skupaj v ječi: "Šest duhovnikov nas je v tej ječi. Vsi do zadnjega — mučenci Kristusovi". A niso samo mučenci Kristusovi, so tudi mučenci za Kristusovega namestnika, kajti bistvo vse obtožbe proti njim je bila prav njih zvestoba do rimskega papeža pa dejstvo, da so odklonili pristop k "reformirani Cerkvi".

"Vlada (komunistična) si je prizadevala, da bi predvsem zadela inozemske cerkvene dostojanstvenike; prizanašali so 30 kitajskim prelatom, od katerih sta v začetku 1953 šele dva v zaporu. Namen te 'blagohotnosti' je očiten: komunisti še upajo, da bodo na domačih škofij lahko utrdili svojo 'neodvisno Cerkev'."

"In vendar so se morali razočarati. Prav komunistični tisk je bil, ki je prvi objavil aretacijo (3. maja 1952) nadškofa iz Nančanga (Kiank-si) in proces proti njemu zaradi sabotiranja 'neodvisne Cerkve'; obtožnici so dodali še umor otrok... Msgr. Čiu Či-Ših je bil od

vlade imenovan, da prevzame vodstvo 'narodne Cerkve', ki so jo komunisti pripravljali. Ko so prišli predenj s predlogom, so mu povedali, da ga mislijo postaviti za 'papeža na Kitajskem'. Nadškof pa jim je s svojo fino ironijo odgovoril: 'Premalo zame, da bi me naredili za papeža samo na Kitajskem. Če se ne bom ločil od Rima, bom lahko kdaj papež vesoljne Cerkve in, mislim, da bo to največja čast za Kitajsko.'

"Po dvomesečnem 'pouku', kjer so mu skušali prikazati, da 'neodvisna Cerkev' nima nič razkolniškega v sebi, so mu začeli prigovarjati, naj pretrga 'politične' zveze s Sveto Stolicjo in prevzame oblast nad novo kitajsko Cerkvijo. Nadškof jim je odvrnil, da 'političnih' zvez ne more pretrgati iz preprostega razloga — ker jih ni. 'Bilo bi isto, kot če bi zahtevali', jim je dejal, 'da se ločim od žene, ki je nimam.'"

"Navkljub vsemu so komunisti še vedno čisto resno vztrajali pri predlogu. Začeli so z dokazovanjem: da rimski papež ni postavni poglavar, ker ga ne voli ljudstvo... da dejansko ni nobenih težav za posebnega kitajskega papeža, saj zgodovina sama priča, kako so bili v nekaterih dobah v Cerkvi dva ali celo trije papeži istočasno. A ker je msgr. Čiu še vedno vztrajal, da more imeti katoliška Cerkev edinole enega samega papeža, so ga slednjič vtaknili v ječo. Vlada se je dejansko osmešila s svojo vztrajno vabo uklenjemu nadškofu: 'Če sprejmeš papeštvo na Kitajskem, boš prost!' "(17)

Inozemski misijonarji in škofje so že skoraj vsi — prisiljeni, seveda — zapustili Kitajsko; kitajskih katoličanov trdna vztrajnost se ni zmanjšala; komunisti so ubrali nov način preganjanja: udari najmočnejše, da bodo šibkejšim za zgled.

"V Hankowu so ustrelili štiri kitajske duhovnike — dva svetna in dva frančiškana; obtožili so jih zločinov proti državi."

"Novica, ki je prišla pred nekaj dnevi, poroča o tem dogodku iz lanskega decembra; uradno komunistično vodstvo, vsaj v inozemstvu molči o njem. Komunistično preganjanje ne želi mučencev: vsaj pričevanje krvi hoče preprečiti. A strelav, katerih odjek je do nas šele sedaj segel, ne morejo opravičiti z običajnimi 'dokazi' o izdajstvu in prekucuštvu...".

"Streli iz lanskega decembra, ki jih priznavajo komunistična poročila iz Hankowa, zatrjujejo, da kitajski katoličani vztrajajo navkljub vsem ukanam, pa da so v svoji veri trdni. Pod izmišljeno pretvezo prelita kri pa govori o odločnosti kitajske duhovščine." (18)

Hankow je drugo med kitajskimi velemesti; po trgovski važnosti takoj za šanghajem. Duhovščina in verniki v teh dveh mestih izkazujejo odlično notranjo organizacijo in globoko medsebojno povezanost. Zato so lansko jesen komunisti začeli novo, divje preganjanje duhovščine in vernikov v obeh velemestih.

V noči na 8. september 1955 je šanghajska policija vdrla v škofijsko palačo. Aretirali so škofa, msgr. Ignacija Kion-pin-mei.

"V isti noči so obenem z njim (s škofom) zgrabili tudi 7 duhovnikov iz iste škofije, 14 kitajskih jezuitov, 2 karmeličana in 300 ver-

nikov. Komunisti so bili prepričani, da bo posledica tega legaliziranega terorizma zlom verne Cerkve pred razkolniško, vse s posredovanjem osrednje vlade. A upanje se ni uresničilo. Nujno je sledilo novo nasilje. 26. septembra, ko so aretirali skoraj vso duhovščino važnejših župnij: 10 kitajskih svetnih duhovnikov, 7 (ali 8) jezuitov, 36 bogoslovcev, 5 misijskih sester in okrog 600 vernikov; vsi ti naj bi pripravili prostor razkolniški Cerkvi z njenimi tisoč verniki — v petnajstih župnijah, kjer živi 50.000 katoličanov! Iz uradnih poročil je bilo razvidno, da so 17 "zločincev" med žrtvami 8. septembra že ustrelili."

"Novice, ki so prišle v Hongkong, so vzbujale slutnjo, v prvem trenutku, da je bila ta škofija, ena najplodnejših na Kitajskem, docela uničena. Poročila iz Tsinana, Lingtsinga in Pingyina, v provinci Šantung, iz Hangčowa in Nigpoa, na jugu Šanghaja, iz Nankina, Ankina, Wuhuja, Soočowa in Pengpuja na zahodu so vsa soglasna o podobnih aretacijah; enako poročila iz kakih dvanajst južnih škofij. Tako je trenutno v ječi kakih 3000 kitajskih katoličanov!"⁽¹⁹⁾

O msgr. Kiongu iz Šanghaja je uradna misijska agencija Propagande "Fides" zapisala:

"Po svojem svetniškem življenju, po nezlomljivi trdnosti svojega značaja in po svoji popolni vdanosti Sveti Stolici, predstavlja danes msgr. Kiong eno največjih kitajskih osebnosti v katoliški Cerkvi. Je vreden in vzvišen predstavnik presijajnega kitajskega krščanstva."⁽²⁰⁾

Preganjanje je seglo tudi v Hankow; o njem poroča agencija Fides:

"Šele zdaj smo prejeli novico, da je v lanskem septembru, istočasno s Šanghajem, versko preganjanje zadelo tudi vso pokrajino v Hankowu. Zaprli so apostolska administratorja v Hankowu in v Hanyangu, p. Odorika Liu OFM in p. Čanga OFM, skupno z 10 drugimi kitajskimi duhovniki; to se je zgodilo 14. septembra 1955. Drugi duhovniki so tudi zaprti, naj že na hankovski škofiji ali pa v semenišču v Šiučangu".⁽²¹⁾

Preganjanje, namenjeno najmočnejšim, je v polnem zagonu; in bo šlo še naprej; a že zdaj lahko mirno zatrdimo, da se bo večal tudi odpor kitajskih katoličanov, da bodo še bolj vztrajali v obrambi svoje katoliške vere in zvestobe sv. očetu.

(Sledi.)

(11) *Agenzia Fides*, 9 aprile 1955

(12) *Ibid.*

(13) *Les Martyrs de Chine parlent*, p. 49

(14) *Alma Mater* (Collegio de Propaganda Fide, Roma), 1953, p. 119

(15) *Les Martyrs de Chine parlent*, p. 52

(16) *Mao cerca un Papa*, pp. 131-133

(17) *Ibid.*, p. 35

(18) *La Chiesa in Cina — Le tre autonomie*, "L'Osservatore Romano", 30. I. 1956

(19) *L'Eglise des écrasés*, Shanghai 1949-1955, Paris, p. 7

(20) *Agenzia Fides*, 26. nov. 1955

(21) *Ibid.*

ALI SO KITAJSKI ŠTUDENTI RDEČI?

V vseh komunističnih deželah, tudi v Sovjetski zvezi in ne samo v satelitskih državah, so danes velika uganka študenti. Kaj mislijo in kaj pomeni zanje beseda svoboda? Dogodki na Madžarskem, Poljskem in še poprej v vzhodni Nemčiji so pokazali, da so študenti bili glavni povzročitelji nemirov in demonstracij; mnogi med njimi so s svojo krvjo poplačali svoj pogum in dali svoje življenje za ideal, za katerega so se borili. Ves svet je med temi dogodki zrl na te dežele in povsod se je govorilo o deležu, ki so ga imeli intelektualci in študenti pri teh uporih proti komunističnemu nasilju. Vse doslej pa ni bilo ničesar čuti o študentih na Kitajskem. Ali so oni bolj disciplinirani in ali so zadovoljni z režimom, ki odvzema Kitajcem svoboščine prav tako, kakor to delajo komunistični režimi v Evropi?

Kdor bi od kitajskih študentov pričakoval upornih nastopov, se zelo moti. Danes je komunistični režim na Kitajskem tako trdno naslonjen na terorizem, da je sleherni nastop proti režimu nemogoč. Kitajci pa vedo, kaj je nasilje. Tisočletja so rodovi prenašali vladavine, ki so bile prav tako krute kot je sedanja. Rodovi so se iz roda v rod navajali, kako se morajo obnašati, da bi čim lažje prišli skozi vse nevarnosti vladnega nasilja. Danes vsi na Kitajskem vedo, da je nastop proti režimu podobno samomorilno dejanje, kakor je to bilo v preteklosti. Edino orožje je: čakanje in opazovanje, da se režim ob svojih strahotah sam izrabi in izcedi. Vse gre danes z zaprtimi očmi mimo vsega in trpi... Toda ta nekakšna pasivnost je samo nekaj zunanjegega, pod njeno kožo se skriva nekaj posebnega. Pod krinko neodpornosti ali upornosti se skriva nekaj vse več kot samo nemoč. Pod njeno skorjo vre in se preriva nekaj, kar bo nazadnje le razjedlo jedro v sebi.

Vkljub vsej zunanji umirjenosti je vse polno znakov, ki govorijo o tem, da med kitajskimi intelektualci in študenti vre in da je nekaj velikega v teku. Vodja propagandnega odseka v centralnem komiteju partije Lutingju je moral v svojem govoru o "Sto rožah in sto šolah" priznati, da bo olajšal predpise o delovanju kulturnih ustvarjalcev. Obljubil je več svobode književnikom, umetnikom, znanstvenikom. Vsekakor je zanimivo, da je obljubil olajšanja intelektualcem, ne pa delavcem ali drugim ljudskim plastem. Na univerzi v Pekingu so priredili anketo o razpoloženju med študenti in vedeli povedati, da "se širi veliko nezadovoljstvo med študenti". Tako so ugotovili, da "so dijaki izrazili željo, da bi se učili še naprej angleščine, da nočejo živeti kolektivno v domovih in da nočejo na kosilo v skupne obednice. In to študenti tretjega in četrtega letnika. Pravijo, da jim ni dopuščeno, da bi mogli samostojno misliti. Kadar so pri izpitih, morajo govoriti tako, kakor da bi bili na političnem zborovanju."

Komunistične oblasti na Kitajskem so se vedno trudile, da bi dobile akademsko mladino v svoje vrste. Za komunizem je ta mladina

prevelik kapital, da bi jo mogli in smeli puščati ob strani. V prvih mesecih režima je bila ta mladina porabljena za glavne nastope in intelektualci so nastopali v prvih vrstah. Rdeče oblasti so se poslej trudile študentovsko mladino za vedno navezati nase.

Toda mladina, zlasti študentska, ljubi ideale. Ideali so njeno življenje. Kitajski komunisti so to dobro razumeli. Zato se je med mladino komunizem poučeval kot nova religija, kot novo mesijanstvo. Pri svoji propagandi se je kazal kot patriotično gibanje. Celo dobri katoliški dijaki so morali izjavljati, da so se morali zelo upirati vabam komunističnih rekel in gesel v tistih prvih časih. Logika komunizma pri tem ni toliko vplivala nanje, pač pa zagrizenost, s katero so nastopali komunistični agitatorji. Seveda so študenti že takoj v začetku mogli ugotoviti, da so pogosto velike razlike med komunistično teorijo in prakso, toda vse to so preskočili z besedami: "Vedno so povsod začetne težave. Ko bomo prišli na oblast, bo vse drugače in tako kakor uči nauk in obljuba..." Vedno se je povsod govorilo o "pozneje", včasih celo o generacijah, ki bodo mogle šele resno uživati vse sadove komunističnih reform. Mnogi so odhajali na fronto ali pa na strankine pozicije z izgovorom, da "bodo potem lažje študirali, ko bo komunizem zmagal..."

Toda kmalu so se začeli pojavljati obrazi razočarancev in užaljenec, celo obupancev. Na univerzah so profesorji in študenti ugotavljali zaostalost Kitajske, govorili o njeni produkcijski bodočnosti, o njeni vlogi v novem svetu. Toda vse je bilo obsojeno na zaostalost, ker napredka ni bilo, uradi in vse javno življenje pa je bilo takšno, da so se le redko mogla uveljavljati načela pravice. Japonci so spravili deželo na kolena in ko so se umaknili, je bilo občutje zmage nad njimi samo v tem, da je bila dežela obubožana in na robu propada. Na univerzah in v vseh knjigarnah — dasi je bilo to pod režimom maršala Čangkajška prepovedano — je bilo na razpolago polno knjig marksistične in komunistične vsebine. Ker so bile knjige prepovedane, je bila njih vsebina še bolj vabljiva. Po letu 1947 se je na raznih šolah komunizem zagovarjal s pravo histerično zagrizenostjo. Ko profesorji na šolah niso več dobivali v redu prejemkov, sploh niso več prihajali, pač pa so mnogo učili na raznih tajnih partijskih sestankih. Študentom je bilo rečeno, da naj čakajo ali pa naj se priključijo komunističnemu "osvobodilnemu" gibanju. Študentska mladina je postajala zrela za komunizem. Šli so na delo in bili organizatorji vseh demonstracij, govorili so na shodih in postali prvi graditelji novega režima.

Ko se je nova oblast jela uveljavljati, je študentom dovoljevala, da so začeli organizirati na šolah in univerzah posebne odbore, ki so prevzeli nadzorstvo nad profesorji in vodstvom univerze ali šole. Dijaki so odločali, kakšne bodo plače profesorjev, prirejali so čistke na univerzah in zasliševali profesorje o njih preteklosti; profesorji so morali pred dijaki javno preklicevati svoje pretekle "zmote". Dijaki so prepozno spoznali, da so bili samo lutke in da je bil za njimi nekdo

drug, ki je vodil niti. Ni bilo treba dolgo čakati, da se je izkazalo, kdo je tisti, ki vodi vse niti. Tisti, ki so mislili, da smejo nadzirati miselnost svojih bližnjih, so kmalu morali spoznati, da so morali svojo lastno miselnost podrediti nekomu drugemu; pa ne samo to, tudi svoboda je šla isto pot, samostojno mišljenje je bilo podrejeno volji tistega, ki je stal za kuliso. V učilnicah je bil vedno večji krog tistih, ki so bili zasliševani in so se morali zagovarjati. Število prizorov z javno kritiko in samoizpovedjo je bilo vedno večje, nikdo ni več vedel, ali je dovolj napreden in radikalen. Proces razosebljenja je bil v polnem teku in ko se je mladina zavedla, kam je dospela, je bilo že prepozno. Samo se je razorožila in se pokorno vključila v mehanizem komunizma.

Režim je terjal vedno več. Na tisoče dijakov je moralo svoje študije prekiniti in oditi na "teren", kjer so morali prevzemati partijske pozicije ali pa mesta voditeljev ali svetovalecev v raznih kolektivih in kolhozih. Mladina je morala odhajati v najbolj oddaljene province na razna dela. Morali so na dela, kjer so gradili železnice in mostove. Kdor je hotel ali ni hotel, je bil dodeljen na službo v vojaških edinicah. Le najbolj izbran in zanesljiv kader študentov je smel nadaljevati študije in jih tudi končati.

Pa tudi ti si niso smeli izbirati poklicev in strok, oblast jim je odredila, kaj morajo študirati. Vse višje šole so se morale pri svojih študijskih programih ozirati na potrebe partije. Kulturne in duhovne predmete so morali puščati ob strani, potrebni so bili samo tisti predmeti, ki jih je potrebovala partija. Namesto univerz so imeli učilnice polne razni tehnični zavodi in ti so rastle kot gobe po dežju. V letu je bilo med 207 visokošolskimi zavodi še 53 univerz, v letu 1952 pa je bilo po istih statistikah med 201 zavodi samo 41 univerz. Država in partija sta odločali, kdo bo študiral in kje. Mladina ni več smela študirati po svojih nagnjenjih, partija je bila tista, ki je odredila vse to in sicer po vidikih partijske koristnosti.

Borba med komunizmom in njemu nasprotnimi silami je bila na Kitajskem zelo dolga. Trajala je več ko dve desetletji in to skozi vojne in državljanske vojne. Mladina je v svoji najnežnejši mladosti spremljala ta boj in se opajala nad vojnimi gesli. Povsod je bilo dovolj govorjenja o osebnosti človeka, o njegovi svobodi in o njegovi vlogi v sodobnosti. Študenti so o tem mnogo razpravljali in še več študirali. Danes je vsa ta mladina prepojena z nauki in izkušnjami in zato moremo njene vrste razdeliti takole:

1. Nepomirljivi komunisti, lahko bi jih nazvali tudi radikalne komuniste. Odločili so se, da bodo slepo priznavali vodstvo marksizma in sledili partiji v vseh njenih sklepih in odločbah. Zato verujejo v vse, kar obljublja propaganda o bodočem rajju. Partija jih je uvrstila v svojo elito, vendar se njih število pretirava. Njih nastopanje je navadno tako bučno, da delajo vtis, da so zelo številni in zelo močni.

2. Na drugem mestu so tisti, ki tekajo za njimi. Teh je največ.

Kitajec je namreč zelo v tostranstvo usmerjen in zelo praktičen. Ko opazi, da je upor nesmiseln ali nemogoč, se vda. Zato teka za drugimi in se druží z njimi, vsaj na zunaj. Zato se zgodi, da so na shodih prav oni najbučnejši, prihajajo najbolj točno in zasedajo prve vrste. Kot papige ponavljajo vse za svojimi voditelji in vse nauke jemljejo kot čisto zlato.

Vendar režim dobro ve, da se nanje ne sme zanesti. Ti ljudje niso iniciativni in v srcih najbrž že čakajo na spremembe. Njihova pasivnost je dejansko že napoved nekega novega razvoja. Med njimi se lahko skrivajo namreč že pravi nasprotniki komunistov. Ko bo nastopil trenutek, bo kritična in cinična opazka iz njihovih ust mnogo podrla. Vsi ti korakajo v isti vrsti, toda brez notranjega prepričanja. To so tisti, ki so zraven zato, da se vežbajo, kako je treba znati biti najbolj oprezen. Kadar gre za radikalne nastope, postajalo previdni, da ne bi zagrešili napake, prav tako pa se boje, da ne bi za komunizem storili "premalo".

3. V tretji skupini so razočaranci. Teh je že mnogo več, kot pa se je mislilo. Pred petimi leti je bil njihov odstotek že zelo velik. Tudi člani partije so bili med njimi in danes mora biti njih število še večje. Nekoč so pripadali eliti v stranki, zlasti med vojno na Koreji. Vse so verovali, kar jim je bilo razlagano, napake in krivice režima so zagovarjali s trdotami revolucije. Ko je prišlo iztreznjenje, je začelo vreti med njimi in to vrenje je danes v polnem teku. Njihov idealizem je bil prizadet, bili so užaljeni v svoji veri. Med njimi ni nobene povezanosti, vendar so valovi nezadovoljstva že pridrli na površino in postali vidni. In kadar bo ta razočarana mladina krenila naprej...

In kaj počno katoliški študenti? Pri njih ni šlo samo za študij teorij ali za pristanek na popolno razosebljenost. Morali so se še bolj zbrati v svoji notranji moči in pokazati, kaj so. Glavna skupina katoliških akademikov je bila opazna na univerzi v Pekingu. Le malo jih je klonilo in prvi dve leti komunističnega režima je na univerzi še delovala Marijina kongregacija. Šele tedaj jo je oblast razpustila in povedala. Poleg zunanjega preganjanja so nastopile še žalostne ure, ko so se začeli pretresi na vodstvu škofije v Pekingu. Študenti niso mogli dobivati od tam nobene opore, obratno so morali v mnogih primerih sami vplivati na duhovnike in jim dajati poguma. Tuji duhovniki in misijonarji so bili v ječah ali pa izgnani. Generalni vikar v Pekingu se je odločil za kompromis z oblastmi. Sicer še ni zašel v odpad, vendar se je za vernike, zlasti za študente začelo veliko trpljenje — mogoče v notranjosti hujše kot pa na zunaj s strani režima.

Proti dogodkom so se najprej dvignili na katoliški univerzi v Pekingu. Ko so nato morale cerkvene oblasti pristati na to, da univerzo zapro, so se začeli katoliški dijaki zbirati na zasebne študijske sestanke, kjer so študirali in razpravljali o nalogah časa in o okoliščinah, v katerih so morali ohranjati svoje verske nazore. Na božično jutro 1952 jih je prišlo nad tisoč k skupni službi božji in so vsi prejeli

sv. obhajilo. Pri popoldanskem blagoslovu so študenti navdušeno vzklikali Cerkvi in sv. očetu. Kjer je bilo mogoče, so duhovniki skrivaj opravljali sv. mašo in študentje so pozneje izjavljali, da so čez dan po sedem ur ostajali skupaj in študirali.

Čisto drugačen je bil položaj v Šanghaju. Komunisti so morali biti bolj previdni in obzirni in to zaradi mednarodnega vpliva, ki ga mesto izvaja v industriji in trgovini. Nekaj časa je bilo celo tako, kakor da bi komunisti skušali z zastopniki Cerkve uvesti nek način sožitja. V katoliških šolskih zavodih se komunistične odredbe niso izvajale v toliki meri in s strogostjo. Bilo je mogoče dihati. Časa je bilo ravno dovolj, da se je mladina z verniki še bolj oklenila in zbrala okoli svojega junaškega škofa Kunga. Ta je mladini naročil: nobene popustljivosti v verskih zadevah in neuklonljiva zvestoba v tistih zadevah, v katerih mora samo Cerkev podati pravo tolmačenje in navodila. Ko je duhovnik Čang padel kot mučenec, je postal vzor vsem dijakom. Duhovne vaje, obiskovanje cerkva in pristopanje k zakramentom je naraščalo — povsod se je kazal pogum in odločnost, ki je celo pri članih partije vzbujala občudovanje.

Zdaj že dolgo molče poročila o teh študentih. Boj proti njim se je vedno bolj razplamteval in poglabljajal. Toda ali morejo biti zamaš tolikere molitve in solze? Vera je tista, ki razvezuje najtrdnjše vezi, in ta vera nam daje upanje, da moremo ob usodi te mladine zreti mirno v bodočnost misijonske Cerkve na Kitajskem.

R.J.

KARAVANA

Trudno roma v soncu karavana,
čez puščavo mrtvo iz Sudana.

Včasih se gonjačem krik izvije,
spet utihne... Sonce lije, lije...

Mehki pesek se kamelam vdira.
Brez meja se širi, se odpira...

Včasih kdo omahne vznak z velbloda.
S črniḡ ust mu dahne: voda, voda.

V sanjah vabi fata ga morgana.
Čez puščavo stopa karavana.

Kismet... Pet trgovcev ugotavlja.
S krikom krokar se ob truplu javlja.

Vladimir Kos, 1944

RIM, ATENE, NAIROBI IN NAZAJ

Piše Maksimilijan Jezernik, Rim

VII. Z AVTOM PO TANGANIKI

Polet na sever je bila le majhna priprava za pravo potovanje iz Nairobija v Lusako.

Avto bo prevozil vsak dan okrog 600 kilometrov in v petih dneh se bomo oddaljili kar za 15 stopinj od zemeljskega pasu. Okrog osmih zjutraj se bomo podali na pot, drveli po brezmejnih cestih, ki veže Kairo s Kapetownom. Za kosilo bomo gostje nepregledne puščave, zvečer pa nas bodo sprejeli gostoljubni misijonarji.

Popolna tišina. Le nadležne opice nas bodo vzdramile iz globokega razmišljanja in od časa do časa bomo pregnali plašno žirafa.

V SENCI KILIMANDŽARA

Mehanik je možbeseda in avto je pripravljen za dolgo pot. Vozač Ksaverij, ki v prihodnjih dneh ne bo samo vesten spremljevalec, ampak dobesedno gospodar naše usode, je skrbno pregledal vsako malenkost. Vse je v najlepšem redu. Prtljage je toliko, da moramo obložiti prazni sedež. Avto je nabito poln.

Ob tričetrt na devet smo pripravljeni na odhod. Ksaverij v kratkih hlačah, s svetlim jopičem in čepico, ki mu da čisto uraden izraz; po zunanem ravnanju bi sodil, da se zaveda svoje naloge in važnosti. Džim je oblečen v belo obleko, ker je baje za puščavo najbolj primerna. Jaz na kaj takega seveda nisem pripravljen. Poleg vse prtljage, bele obleke res nisem prinesel s seboj. A tu ni časa za opravičevanje. Prijatelj mi posodi bel plašč, ki bi me naj branil pred največjim sovražnikom dolgega potovanja — pred prahom, in sem pripravljen na odhod.

Za nami je izginilo mesto, asfaltirana cesta je že med spomini in pred nami ni nobene hiše. Na vseh štirih straneh je le brezmejna planjava, ki jo reže dolga in ravna cesta na dvoje. Po tej rjavi nitki, ki veže Kairo in Južno Afriko, se premikamo kot počasna muha. Počasna v primeri z veliko razdaljo, kljub temu da dosežemo tudi 120 km na uro, ker je cesta sorazmerno lepa.

Pokrajina je izgubila že veliko pestrosti in lepote, ki krasi vznožje gore Kenija, a je bistveno še ista kot je bila v okolici Nairobijskega jezera.

Počasi izginjajo nasadi in ostajajo samo rjava drevesa, visoka trava, po kateri so se še do nedavnega skrivali številni levi, a so se sedaj zaradi človekove bližine umaknili bolj globoko v tundro.

Prav na jugu Kenije naletimo na veliko zgradbo, obdano z visokim, belim zidom. V okolici je nekaj žensk, ki bi morale očitno delati, a v resnici prav pridno lenuharijo. Na vprašanje, kaj neki je ta ustanova, mi raztolmači Ksaverij, da je taborišče za ženske, ki so sodelovale z Mau-Maui. Pojav me je presenetil in nisem utegnil pripraviti aparata za slikanje. Od sedaj ga držim pridno pri rokah in sem pripravljen na vsak slučaj.

Prehod iz Kenije v Tanganiko ni kompliciran kot v Evropi. Strazhar zabeleži imena, avto in nam vošči srečno pot. Edina novost je razkuževanje avtomobila. Afriški mladenič nam pokaže utico, zapre vrata za nami, napolni prostor z neko čudno dišečo paro in v nekaj sekundah smo spet otroci sonca in nadaljujemo svojo pot.

Ob levi se prikaže v ozadju orjaški Kilimandžaro, ki so ga oblaki skoro docela prekrili. Samo vrh jih presega in negibno kraljuje nad njimi.

Sonce se je prevesilo proti zahodu, kar pomeni, da je primeren čas za obed. Tokrat ni govora o gostilni ali hotelu, niti ni upanja, da bi našli pripravljen obed. Kako bi se prilregel!

“Danes bom jaz izbral gostilno”, se pošali Dzim in skrbno gleda, kje bi bil primeren kraj.

K odločbi ne oporekam, a pripomnim, da tako početje ni v duhu moderne demokracije. Opazka ni brez posledice. Dzim mi zagotovi, da imam pravico do sveta, ki ga bo upošteval pred odločitvijo.

Torej, po skupnem soglasju se ustavimo okrog dveh popoldne na vrhu majhnega klanca in potegnemo iz avta čarobno škatljico. Tega ne trdim kar tako. Prav čarobna škatljica! In še kako svojeglavna! Noče se prepričati, da je apetit vsak dan prav isti, če ga niso številni kilometri kvečjemu dnevno še povečali! — in zato je njena vsebina vsak dan drugačna; včasih polna, drugič skoro prazna; danes bogataško dragocena, jutri spet čisto beraška.

Vsa čast misijonarjem Konsolate, ki so škatljo prav obilno napolnili in še iskrena hvala za mlečno kavo. Po pet urni vožnji se kozarec kave lepo prileže. Da ne bi kdo mislil, da se pritožujem nad obedom. Ne! Nasprotno, ne bi ga zamenjal za tisoč dolgo trajnih obedov, ki jih Bog očitno dopušča z namenom, da bi si krepili potrpežljivost.

Spet na poti. Cesta je po navadi ravna in široka. Zaradi letnega časa je suha in seveda zelo prazna. Za nami se dviga prah, da ne vidim niti en meter daleč. Od časa do časa zagledamo v daljavi velik oblak prahu, ki oznanja, da se bližamo nekemu avtomobilu. Pri srečanju bo šofer toliko pameten, da se bo skoro ustavil, sicer bi se nam kaj lahko pri-

Sredi puščave. Oddih lepo služi za pisanje dnevnika.

petilo, da bi se znašli v jarku. K sreči se prah hitro dvigne in cesta je prosta kot prej. V deževnem času je namesto prahu blato in vožnja je skoro nemogoča.

Dežela je v veliki večini prazna. Redke vasice so ponavadi v ozadju in ob cesti se zbirajo le radovedni otroci, ki nam mahajo v pozdrav. Po postavi so visoki in vitki. Obleka je preprosta in se omeji le na bistvene dele. Sicer pa tudi Evropejci niso preveč tenkovestni in se v modi zelo približajo afriškim običajem.

Pozno proti večeru dohitimo javni avtobus. Potniki so vsi okoli šoferja, ki se muči, da bi popravil pokvarjeni motor. Ustavimo se, kot zahteva običaj in skušamo pomagati. Šofer je takoj zapazil, da nismo vsakdanji potniki in se nam je prav lepo zahvalil, češ da ni nič hudega in ni potrebno, da bi z njim še mi izgubljali čas.

A je že prepozno. Nek potnik je zapazil prstan na Dzimovi roki. "Škof," je šlo od ust do ust.

Kot blisk je bila cela skupina okrog delegata.

Da bi še povečal veselje, sem prišepnil bližnjemu, da ni navaden škof, ampak pravi papežev odposlanec.

Kot ogenj v strehi. Drug za drugim so popadali na kolena in prosili za blagoslov.

Obrazi, ki so bili zaskrbljeni zaradi pokvarjenega motorja, so začeli in nesreča se je spremenila v veselje.

Le s težavo smo se odtrgali in nadaljevali pot. Mračilo se je, in mi smo bili še daleč od Kondoa, kjer bi morali prenočiti.

KONDOA

Kar nenadoma se je stemnilo in hipoma smo utonili v nočnem kraljestvu. Ob pol devetih začnemo povpraševati, kje je katoliški misijon. Namesto odgovora, le odkimavajo, kot bi hoteli reči, da jim je španska vas. Znak, da smo še daleč. Struga posušene reke nam še povrhu zabriše sled in se klatimo iz ene poti na drugo kot izgubljene ovce. K sreči se prikaže nek domačin z leščerbo, pove, da je katoličan, in nam pokaže pot.

Okrog devetih potrkam na misijon italijanskih pasijonistov, ki o našem prihodu očitno nič ne vedo, ker je vse zaprto.

“Naprej,” odgovori cela jata patrov. Odprem in zagledam kakšnih pet patrov, ki so ravno odvečerjali in vlečejo svoje pipe, kot je sveta navada pri vseh misijonarjih.

Obisk je bil res nenapovedan, zato nemalo presenečenje, a misijonarji niso v zadregi. Kuhar se spravi na delo, predstojnik vzame leščerbo in nam odkaže sobo. Navdušen sem. Ob slabi luči sicer ne vidim bogve kaj, vsekakor ni težko uganiti, da je ne uporabljajo in je zasilno zaklonišče za tujce. Po dolgi vožnji se mi je zdela prava kraljeva spalnica. Na zarjaveli postelji me bo čez nekaj časa omamil prijeten vonj zastarelih knjig, katerih že leta in leta ni nihče prelistal.

Večerja je na mizi. Kuhar je uganil naše stvarno stanje in temu primerno pripravil stvari, ki so krepčilne in ne onemogočajo spanja. V spremstvu vseh očetov in bratov smo z dostojanstveno slovesnostjo zadovoljili potrebe ubogega telesa. Za patre je ta točka seveda izven dnevnega reda. Obrazi so sicer utrujeni, a z njihovih oči žari veselje; poslušajo in sprašujejo brez vsakega oddiha.

Delo je težko in ni upati, da bi se v bližnji bodočnosti spremenilo. So v trdnjavi mohamedanstva, kjer vsakdo drži in brani svoje postojanke; vsako napredovanje je težko in si ga je treba trdo priboriti. Kraji so poleg vsega še revni in tuja pomoč je le malenkostna. Vse upanje je v domači duhovščini, ki pa seveda kljub vsemu prav počasi napreduje.

Kramljanje bi se zavleklo najbrž še pozno v noč, če ne bi pretrgal štrene pater, ki bo moral vstati že ob treh in popeljati nekaj rejenih svinj na trg. Lepa prilika, da smo se dvignili še drugi in si voščili lahko noč.

Lahko noč? Prav gotovo je kratka!

Budilka je vestna. Vstanem, tipam, napenjam oči, a brez uspeha. Vse je temno in jaz brez vžigalic. Kaj hočeš! Pomagaj si sam in Bog ti

Apostolski delegat med črnimi otročki.

bo pomagal. Čez dan mi ni nihče očital, da sem se slabo obril. Bo že znak, da sem imel mačje oči.

“Ampak brez luči res ne gre naprej,” sem razglabljal sam pri sebi. Na delo. Počasi splezam navzdol po stopnicah, se oziram okrog, a vsepovsod sama tema. Na prostem zagledam v kakšnih 100 metrov oddaljeni hiši luč. Brez vsakega pomisleka vzamem leščerbo in se podvizam. S pomočjo univerzalnega jezika, kretenj, sva se sporazumela z domačinom in jaz sem se priboril do luči.

Kot je bilo težko najti misijon, tako in še bolj huda je ločitev. Vsi katoličani so se zbrali pri delegatovi maši, pristopili k obhajilu in čakali na naš odhod. Kakšna tolažba za osamljeno skupinico vernikov, ki zrejo, v njem resničnost, povezanost mističnega telesa Kristusovega. Obisk sestrskega samostana in sirotišča je bolj kratek. Malo dalje smo se ustavili pri novinkah, kjer nas čaka nad 50 kandidatinj. Obisk jim bo ostal nepozaben. Če že ne zaradi drugega, vsaj zaradi delegatovega posredovanja, da bodo smele trikrat na teden govoriti pri obedu.

V prisotnosti vernikov — večina je na kolenih — se pomika naš avto. Ljudstvo, se pobožno križa in mi zavijemo za oglom cerkve z željo, da bi v Dodomi dobili škofa doma.

Prazne sanje! Pastirja ni doma in se zadovoljimo z domačim tajnikom in duhovnikom, ki se slučajno muči po opravkih. Tudi tu gradijo.

Škofija, ki končno ni kaj posebnega, je že pod streho in so jo zgradili v velikem delu misijonarji sami. Samo prijazen pozdrav in smo spet na poti. Domači duhovnik nam sledi na motorju, dokler na prihodnjem križišču ne zavije na desno. On gre domov, mi nadaljujemo proti Iringi.

Glede prostora, kjer smo obedovali prejšnji dan, si nismo edini. Opozicija je močna in prijatelj prostovoljno predlaga, da sem danes jaz na vrsti. Vsako oporekanje je bilo odveč. Sprejemem ponudbo, čeprav sem si svest, da se izpostavljam veliki kritiki. Ali sem uspel pri izbiri?

Lep ali nelep kraj, prav gotovo je krajevna zasluga, da smo celo popoldne razpravljali o afriški umetnosti.

Vsepovsod same gotske cerkve! In vendar so tuje blago, ki pačijo afriško pokrajino. Kje so domačini, ki bodo prodrli v narodno čutenje, v skrite zakladnice in izrazili na svoj način, v materini govorici lepoto svetega prostora?

IRINGA

Včerajsnja izkušnja nas je izučila. Bolje hiteti čez dan, ne izgubljati časa po nepotrebem in prispeti pravočasno v prenočišče.

Okrog šestih zagledamo na lepem hribčku skupino velikih hiš. Tasamaganga je. Največje katoliško središče v Tanganiki, na katerega so italijanski patri Konzolate izredno ponosni. Imenujejo jo trdnjavo katoliške miselnosti, ki pod vodstvom škofa daje osnovni ton celi deželi.

Sicer je oddaljena nekaj kilometrov od Iringe, a to ni oviralo razvoj notranjega procvita. V veliki zgradbi, ki pa sicer nima nič lepote na sebi, je škofovski sedež, kakšnih sto metrov vstran nova stolnica, zgrajena šele pred nekaj leti. Med obema sta ljudska in srednja šola, dekliški gospodinjski tečaj in dvoje hiš za italijanske ter domače sestre. Zadaj za stolnico, tik ob gozdu, je napol dograjeno poslopje, ki bo izključno za bogoslovce. K temu je treba dodati še rezidenco profesorjev, patrov in bratov ter cel kup poslopij z delavnicami. Naselje je na samem, nekoliko vzvišeno in je zato za oko še bolj orjaško. Naj omenim le najvažnejše stvari: dekliška šola je izredno zanimiva. Njen sloves gre po vsej deželi in od vseh strani prihajajo prošnje in naročila za ročna dela. V veliki, dolgi sobi je bilo najmanj sto deklet, ki se vrstijo v skupinah in se učijo ročnega dela. Izdelki so lepi in bi lahko tekmovali s slovenskimi.

V šolah poučujejo predvsem sestre ter očetje. V vsakem razredu je radijski zvočnik, ki služi za skupno petje in za pouk angleščine, ki ga oskrbuje osrednji urad. Lepa iznajdba, ki je zelo poceni ter dostopna vsakemu.

Naslednje jutro mašujem v bogoslovju, si ogledam poslopja in se seznanim z učnim načrtom.

Dva misijonarja pred Dodomskim škofijskim dvorcem.

Kakšen vtis zapusti Tasamaganga? Težko bo odgovoriti v nekaj besedah. Značilno je, da sta njena prijaznost in gostoljubnost znana po celi deželi. Če bi bil dvomil o tej trditvi, bi moral spremeniti svoje mnenje. Tukaj si človek opomore na duši in na telesu. Sestre in patri poznajo do podrobnosti, česa potrebuje potnik, kaj mu ne ugaja in kaj mu morajo dati za na pot. V našem slučaju smo izbrali prijaznost in pustili del svoje prtljage, ker se bomo na povratku spet oglasili. Konjiček ni protestiral, ampak mu je dobro delo; prej je namreč od časa do časa zaječal in se skušal pritoževati.

Predno odpotujemo, naj predstavim nova sopotnika: Irca Walsha in Holandca, ki nas bosta spremljala do prihodnje postaje. Družba je dobrodošla. Če bi res naš konjiček začel pešati in bi slučajno odpovedal v puščavi, bi bil drugi močni Ford kar dobrodošel. V skupnem zadovoljstvu jo mahujemo proti jugu; proti Mbeji, ki je prav na meji Severne Rodezije.

Vsak v svojem avtomobilu. Ne vem, kaj delata sopotnika, ker nas je oblak prahu popolnoma ločil. Midva z Dzimom slediva svojemu dnevnemu redu. Vsak dan je prav isti.

Saj ni govora, da bi mogla v prenočišču opraviti razen svete maše še druge duhovniške dolžnosti. Problemi so takšni in opravkov toliko, da se ne odtrgamo od brloga pred osmo uro. Med vožnjo je časa

seveda na izobilje, a ga temeljito izrabiva. Najprej premišljanje in za tem skupna molitev brevirja. Raztresenost je vsepovsod zvesta spremljevalka, a morda manjša v puščavi, kot v večjem mestu. Po molitvah oddih in čas za razglabljanje misijonskih problemov, ki smo se jih dotaknili na zadnjem misijonu.

Izbira prostora za obed je zelo važna točka. Danes še posebno, ker je število narastlo in bi se rada postavila, da nisva brez umetniškega okusa. Sreča se nama je nasmehnila. Poleg naravne lepote smo se spomnili na sestre in priznali, da imajo večjo fantazijo ter poznajo temeljiteje potrebe puščavskega potnika kot pa navadni kuharji. Vsa čast sestram! Najlepše pozdrave in zahvala iz današnje puščave!

Po kosilu spremenimo vrstni red. Dzim prevzame šoferjevo mesto, jaz prisedem na levo in Ksaverij zavzame moje staro mesto. Zadržuje nekaj kilometrov in naš prijazni Ksaverij že spi. Kar uživam, ko tako počiva in ves izmučen išče primerne oporišča na trdih kovčkah. Zaradi utrujenosti ne občuti trdote in niti ne sliši najinih pogovorov.

Primeren trenutek za branje iz potopisa kardinala Massaje. On na konju, mi v avtu. Primerjava obeh sistemov je koristna, ker prežene kakršnokoli skušnjava za pomilovanje samega sebe. Nasprotno, lastna majhnost postaja vedno večja in spoštovanje do misijonarjev neprestano raste.

Ob bližini nove postaje je treba spet menjati prostor. Ne bom našteval vseh razlogov, zakaj je ta sprememba zelo važna. Poleg vsega moramo zmoliti del brevirja za prihodnji dan, rožni venec in se pripraviti na novo okolje. Danes popoldne je cesta izredno lepa. Smo visoko in pred kratkim je deževalo, zato je prav malo prahu. Prah je po puščavi velik problem. Ni avtomobila, ki bi mogel ubraniti potnike pred tem neznatnim in vsemogočnim mučiteljem. Hermetično zapreš vse špranje in glej, v petih minutah je napolnil vsak najmanjši kotiček, dobesedno pokrill prtljago in ni prizanesel niti potnikom. Snaženje avtomobila in obleke ni samo na dnevnem redu, temveč je istočasno eno izmed najvažnejših opravil.

Skoro sem prezrl, da se bližamo Mbeji. Me je pač čas prehitel. Res, izgubil sem stavo. Zaradi prejšnjih izkušenj sem trdil, da ne bomo pred sedmo uro prispeli v mesto. Ob pol sedmih smo zavozili na škofijsko dvorišče.

In tu?

In tu se začinja stara pesem, ki bo končana jutri z našim odhodom. Vsak večer postaja novo sloganje. Pesem je svojevrstna. Začenja se s temno balado ter doseže idilično sanjarjenje, se spremeni v prozo in od časa do časa izbruhne v najnežnejšo liriko.

In ni samo en pesnik. Jih je cela skupina, ki se ločijo drug od drugega kot Goethe in Dante. A v vseh je ista pesniška žilica, ki se konec koncev imenuje Kristusova ljubezen. (Sledi.)

GOSPOD POKLIČI DELAVCE!

France Kunstelj, l. 1943

Stoletja, tisočletja so za nami.
Številni narodi so nastopili,
človeštva zgodovino so gradili
in svojo lastno pot —
pot teme in pot zablod hodili.
In ko so tavalj v kraljestvu smrti
in ko iskali so resnice, luči,
je v sredo vrveža noči
posvetil dan...
in z betlehemskih je poljan
razil svetlobo svojo
do širnih horizontov
kot morja ocean.
Na pot teme in pot zablod
je svetil dan...
Načrti božji so se izpolnili,
človeštva koprnjenje ublažili.
Nastopil On je —
Resnica, Pot, Življenje —
da združil v Bogom bi vse narode
in upostavljal veliko kraljestvo,
kraljestvo Luči božje...
Iz kraja v kraj je hodil
in slehernemu, ki v temi je blodil,
ljubezni je besedo dal.
Nato izmed učencev je poslance zbral,
poslance, pionirje, misijonarje,
ki naj vesničujejo Njegov načrt,
preganjajo temo in greha smrt.
Po širni zemlji so se razkropili,
številne množice učili,
v kraljestvo božje jih vodili.

In danes vidimo jih vse na delu:
V Očeta, Sina, svetega Duha imenu
krščujejo ogromna ljudstva:
v puščavah Sahare,
v pragozdih Indije,
na kraju Azije,
otokih Jave, Sumatre,
ob rekah Nila,
Konga, Nigra,
da rešijo ovčice božje iz močvar

budizma, islama, konfucionizma
in bramanizma, šintoizma,
in širnih zemljah vzklije seme
Resnice ene...

Zares so naši misijonarji
kraljestva božjega klicarji!

In mi...?

Telesa Kristusovega smo udje,
sinovi velike družine — Cerkve,
v občestvu njenega poslanstva,
v poslanstvu božjega misijonstva.
Ogromna njena stavba se dviguje,
ves svet jo vidi, občuduje,
a še premajhna je,
ker —
žetev je velika...

Za nas je žetev — prevelika!
Gospod pokličite delavce!
Imamo druge še ovce,
ki tudi morajo na božje pašnike.
Gospod pokličite delavce!
Zakaj milijoni in milijoni še ječe,
duha teme okovi jih teže...
Gospod, pokličite delavce
v svoje velike vinograde!...

Vsem nam pa, ki ni dano,
da Luč bi novo nesli
v puščave Sahare,
v pragozde Indije,
otoke Jave, Sumatre,
ob rekah Nila,
Konga, Nigra,
čez širni ocean
v Aljasko, Kina in Japan,
vsem nam
pa razsvetljenje daj, Gospod,
da vsi spoznamo pravo pot
misijonstva, ki je Cerkve rast,
da vsi priznamo Kralja Večnega oblast
Njegov načrt — vesoljni mir,
da ena čreda bo
in en pastir...

V ZALOIGRA VELIKEGA ZIDU

NAJNOVEJŠI KITAJSKI FILM

(Glej vsebino na naslednji strani)

I — V bogatem in uglednem domu svojih staršev preživlja mlada Kitajka Mongšiang (filmska igralka Li Li Hwa) svojo srečno mladost. Vendar bo kmalu neusmiljena usoda posegla v njeno življenje in jo postavila pred hudo preizkušnjo.

II — V hišo njenih staršev se je zatekel Wainšiang, sin visokega kitajskega uradnika. Cesar Činšihuang ga preganja. Oče Mong pa je svojo hčerko Mongšiang Wainšiangu v zakon obljubil.

III — Toda klešče despotskega cesarja ne mirujejo. Oče Mong je odprl vrata svoje hiše osebi, ki jo cesar preganja. In to je zelo prepovedano. Klešče so se stisnile tudi okoli Monga in moral je v ječo.

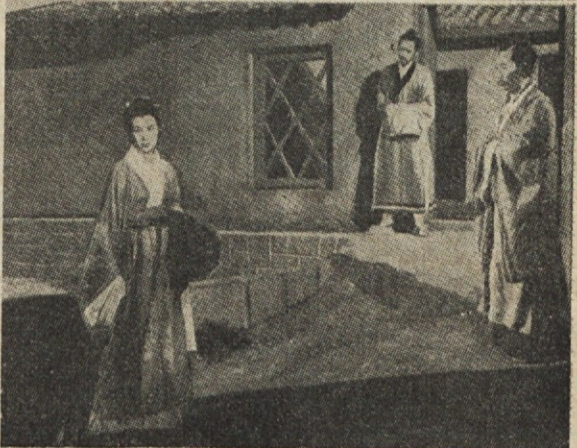
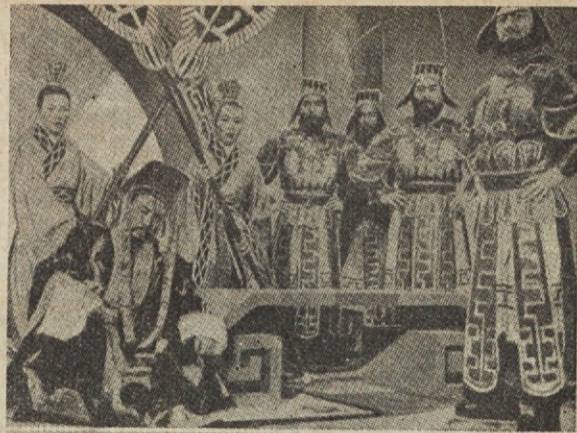
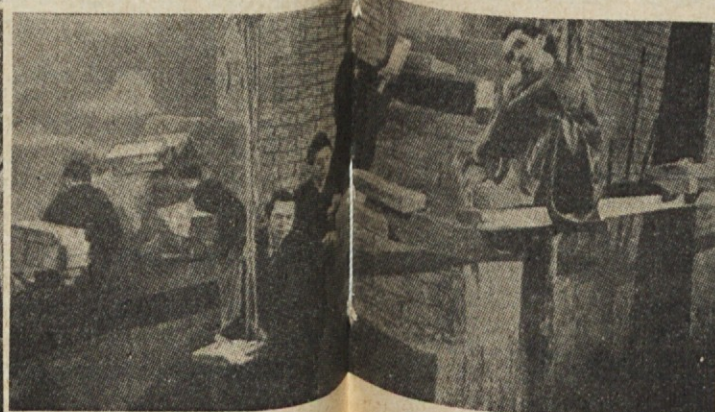
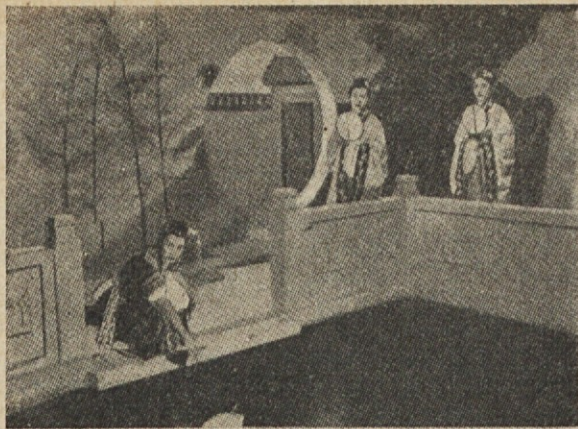
IV — Mladi zakonski mož Wainšiang je moral oditi kot suženj na delo pri gradnji "Velikega zidu". Bil je priklen-

njen na steber kot eden izmed stotisočev.

V — Cesar je prisilil ogromno število svojih podanikov na prisilno suženjsko vedno delo. Na svojem cesarskem dvoru pa je vodil razkošno življenje med člani in pripadniki dverca, vsi v najsijajnejših oblačilih.

VI — Mong je med tem v ječi umrl v največjem pomanjkanju in bridkosti, njegova žena pa je podlegla v hudem trpljenju. Mongšiang po smrti staršev ni več vzdržala na svojem domu, kjer je morala vedno misliti na usodo svojega soproga. Nekega dne je zapustila dom in odšla na pot, tisoče milj daleč, da bi med mukami in načlogami po tako dolgi poti prišla do svojega soproga.

VII — Ko je prišla na cilj, so jo neusmiljeni stražniki zadržali. Ali bo Mongšiang svojega soproga, svojega moža še enkrat videla?

ŽALOIGRA VELIKEGA ZIDU

Kitajska filmska igralka Terezija Li Li Hwa je zelo znana po svetu. Že od zgodnje mladosti je bila zelo delavna v Katoliški akciji in se je že takrat odločila, da se bo posvetila filmski umetnosti. V letu 1955 je nastopila v glavni vlogi v filmu "Žaloigra velikega zidu" in pred nekaj meseci so film začeli vrteči v glavnih filmskih dvoranah v Evropi. Tako je v Nemčiji prevzela film katoliška filmska družba Materna.

Zgodba filma sloni na stari kitajski zgodbi, ki pripoveduje o ženi, ki je ostala svojemu možu zvesta v najtežjih preizkušnjah in okolščinah. Glavna oseba v zgodbi je deklica Mongšiang, hčerka premožne in ugledne družine in njen oče je visok državni uradnik v cesarjevi službi. Na srečnem domu je vse živelo lepo in mirno, dokler ni neusmiljena usoda posegla vmes. Oče mladega Wainšilanga je bil kancler na cesarjevem dvoru in nenadoma padel v nemilost pri cesarju. Sin se je mogel rešiti

samo z naglim in drznim begom. Zatekel se je v Mongovo hišo in Mong ne more odreči zatočišča in pomoči nikomur, ki je prišel v stisko in pri njem iskal zavetja. Sinu svojega staroga prijatelja in kanclerja na cesarskem dvoru ni mogel odreči pomoči. Mongšiang je polna veselja nad prihodom svojega mladostnega prijatelja, dasi tega ne sme odkriti po stari kitajski navadi in se mora skrivati za zavesami in stebri, ko hoče mladega gosta videti. Poroko so opravili z velikimi slovesnostmi, a že naslednji dan je prišlo do ločitve med mladima zakoncema. Wainšiang so aretirali in ga odpeljali kot sužnja na dela pri gradnji Velikega zidu.

Nekaj dni pozneje so prišli tudi po očeta Monga. V ječi ni mogel dolgo vzdržati in je kmalu prišla novica, da je umrl. Njegova žena udarca ni mogla preстати in je tudi kmalu nato podlegla. V osamljenem domu Mongšiang ni mogla pozabiti na svojega moža. Nekega dne se je med viharjem in v mrazu podala na pot, morala je skozi predele, polne roparjev in vojakov, prehodila je nad tisoč milj, nazadnje je pa le prispešla na kraj, kjer je bil njen mož Wanšiang prikovan na delo pri Velikem zidu. V trenutku, ko je prišla na cilj, pa so njenega moža ravno peljali v smrt. Z roko mu je mogla samo še pomahati v zadnjo slovo. Izgubila je oblast nad svojimi mislimi in zadnjimi silami in padla v bližnji prepad.

Film je v evropski kritiki naletel na zelo ugoden sprejem. Kitajska gledališka umetnost sloni na starih temeljih in je zelo slavna, v filmu pa se je še obogatila z izkušnjami in tehničnimi dognanji zapada. Tako je izredno bogato podan obred kitajke poroke v vsem sijaju in polnosti vsebine. Zvestoba med ženo in možem, podana v tem okviru, je polna etične višine, zlasti pa osrednja misel večne zvestobe, ki Monšiang žene svojemu soprogu v naročje. Igralka Li Li Hwa uživa velik ugled kot filmska umetnica v vsej vzhodni Aziji, pri vseh svojih nastopih v javnosti pa nikjer ne taji, da je katoliške vere.

STISKE, KI TAREJO SVET

"V potu svojega obraza boš jedel kruh... Trnje in osat ti bo rodila zemlja..." — zunanji znaki kazni, ki si jo je bil naprtil prvi človek. Od tistih dni si slede skozi vso zgodovino ujme, stiske, nezgode, ki tarejo človeka in človeštvo. Te stiske so vekovit dokaz božje napovedi — pravične kazni za greh... Danes ne manj kot pred sto in tisoč leti: po vseh deželah, po vsem svetu — za vse človeštvo.

V litanijah kličemo: "...kuge, lakote in vojske — reši nas, o Gospod!" Pa bi morali danes klicati k nebu vesoljni "reši nas" še za vse druge stiske:

preobljudenost posameznih dežel; nezadostna prehrana; nezadostni in sramotni zaslužek za pošteno delo milijonov ljudi; neizobraženost; bolezni; prisiljena izseljevanja milijonov iz rodne zemlje — še mnoge druge.

Te današnje stiske v veliki meri zadenejo prav misijonske dežele, afriške in azijske. Ni odveč, če spregovorimo o njih, posebej še, ker so po eni strani povod spletkam sovražnikov božjega kraljestva, po drugi pa lepa priložnost, da Cerkev po svojih misijonarjih izžareva ogenj krščanske ljubezni med vse trpeče sloje.

(Podatki za pričujoči in vrsto naslednjih člankov so iz letošnje kanadske misijonske publikacije "Perspectives sur le monde — Pogledi na svet", ki jo je pripravil Adrien Bouffard in jo je izdala kanadska Duhovniška misijonska zveza.)

PREOBLJUDENOST NEKATERIH DEŽEL

V zadnjih petindvajsetih letih je prebivalstvo našega planeta poraslo za 600 milijonov ljudi. Nič čudnega, če je ta vrtoglavi prirastek prinesel s seboj vrsto vprašanj, s katerimi se moške, ki odločajo o usodi človeštva, danes razbijajo glave. A največja nezgoda je v tem, da je velikanski porast nanesel svetu tudi vrsto nesreč in nezgod pa težav in zagonetk, iz katerih nihče ne najde izhoda. Najbolj so bile udarjene pač tiste dežele, ki jim ni dano, da bi uživale na široko blagoslov svoje domače zemlje, dežele, v katerih je lakota od nekdanj najhujša šiba božja. Tako, postavimo, Egipt, čigar pretežni del je ogromna puščava, ki je žlahtni Nil namaka komaj tretjino. Sirotni felahi, ki tvorijo večino v Egiptu in prav ob Nilu žive, katerih število nenehno raste, danes že niti najnujnejšega za vsakdanje življenje nimajo več.

Tej strahotni drami preobljudenosti nekaterih dežel, ki tare današnji svet, je neki apostolski delegat, ki razmere odlično pozna, predložil naslednjo kaj koristno rešitev: zahteva, da se po vsem svetu "zamlje, ki niso obljudene, dodelé ljudem, ki so brez zemlje". Rešitev je pravična in krščansko poštena. Nazadnje bi bila lahko tudi izvedljiva. Vprašanje pa je, če je takšna rešitev tudi v trgovskih računih

tiste peščice odločujočih, ki svetu na tej ali na oni strani — se pravi: na vzhodu ali zahodu vladajo. . .

Dejansko je naravnost proti namenom večnega Stvarnika, proti naravnim zakonom samim, da je danes na svetu še toliko docela praznih dežel spričo drugih, ki so več kot preobljudene: saj so dežele, za katere statistike izkazujejo, da ima živ človek skoraj manj prostora za življenje, kot ga ima mrtvak za svoj zadnji počitek v grobu!

Kaj nam povedo številke?

Honkong se, postavimo, ponaše s tem, da živi tam 7673 ljudi na kvadratni kilometer. V Holandiji in Belgiji pa komaj 800 ljudi, prav tako na kvadratni kilometer. Na Japonskem živi na istem prostoru 618 ljudi, v Avstraliji, ki ima celotne površine, večinoma bogate plodne zemlje, 3 milijone in čez kvadratnih kilometrov, pa žive ne enem samem kvadratnem kilometru komaj — reci in piši: 3 ljudje!

Nobenega dvoma ni, da Japonska ne bo mogla več dolgo stiskati tistih svojih 90 milijonov prebivalcev (ki jih bo skoraj za 100 milijonov) na svoje raztrgano otočje, kjer so povrhu vsega še celi predeli neplodne zemlje, medtem ko se bo bližnja Avstralija ponašala z do nepreglednosti razsežnimi, bogato plodnimi, a do danes v večini primerov še docela neobljudenimi planjavami.

Podobno zlo tare tudi Indijo, ki je druga dežela na svetu. Indijci so danes prisiljeni, da iz dneva v dan večajo število svojih izseljencev, ki so posebno številni v afriških pokrajinah. Bolj ko bo trda za kruh v Indiji sami — in iz leta v leto trša prede! — bolj bo naraščal indijski živelj v Južni Afriki, na Madagascarju, v Keniji, na Mavriciju.

A preobljudenost tare v precejšnji meri tudi staro Evropo. Poročila navajajo, da je samo v Grčiji danes že skoraj 1 milijon ljudi preveč. Italija, katere dve tretjini sta skoraj povsem neplodni, je za sto tisoč kvadratnih kilometrov manjša od Francije, pa mora vendar rediti 6 milijonov ljudi več kot njena latinska sestra. Italijani trenutno ne najdejo druge pomoči, kot da se jih letno kak milijon izseli v čezmorske dežele, posebno v Južno Ameriko.

Zvezna država New York, kjer živi 15 milijonov ljudi, ima 16 milijonov hektarjev plodne zemlje. Japonska, kjer živi 90 milijonov ljudi, ima 13 milijonov hektarjev plodne zemlje. . .

Prva in najbolj pereča posledica preobljudenosti je v deželah z "božjo šibo udarjenih" *nepravična razdelitev hrane*. Medtem ko v Kanadi na debelo preostaja vsako leto žita, masla, krompirja in drugega, (in si svetovni kramarji belijo glave, kam z vsem tem!), živi v Italiji vsaj 10 milijonov ljudi več, kot jih zmore prehraniti dežela. Anglija pa mora letno uvažati hrano vsaj za 20 milijonov svojih prebivalcev. Japon, ki se je pred vojno sam sebe prehranil, mora danes uvažati letno 3 do 4 milijone ton hrane. Bogate države si takšno kupovanje najpotrebnejše hrane brez posebnih žrtev lahko privoščijo že s samo goio zamenjavo — izvoz in uvoz. Prizadete pa so ubožne, revne dežele, ki nimajo zadostnih sredstev, da bi ogromni presežek v hranivu lahko

plačale. Razumljivo, da Japonska ne bo mogla več dolgo uvažati za 2.400.000.000 dolarjev, izvažati pa le za 1.270.000.000, kot se je to namerilo leta 1954.

Rešitev iz preobljudenosti pa ni v malthusianizmu (omejevanje rojstev), niti v nadproizvodnji hraniv, rešitev, kot to računi in dejstva izkazujejo, je edinole v splošnem povečanju svetovnega obdelovanja plodne zemlje. Res je, da je kakih 25 odstotkov vse zemeljske površine docela neplodnih; a še bolj res pa je tudi, da je danes obljudenih in obdelanih komaj 10 odstotkov vse površine. Preračunali so tudi, da bi zemlja lahko hranila 6 do 20 milijard ljudi, zanesljivo in zadostno pa prav gotovo 13 milijard. V Afriki živi komaj 4 odstotke vseh ljudi, ki bi lahko pošteno tam živeli — brez strahu pred lakoto! V Južni Ameriki še manj, komaj 2,5 odstotka. Na celokupni zemski površini je danes izrabljenih komaj 17 odstotkov vse njene plodne zmogljivosti. Dežele kot so Indija, Kitajska, Brazilija so do danes izrabile komaj 90 milijonov hektarjev zemlje; statistike izkazujejo, da bi jo izrabile lahko 300 milijonov.

Kje je tedaj krivda za lakoto tolikih milijonov? Je zemlja kriva?

Leta 1955 je imela OZN 57 držav članic. Od teh držav jih je bilo komaj 7, ki so se lahko same prehranjevale, ne da bi jim bil potreben uvoz: Avstralija, Kanada, Danska, Združene države, Nova Zelandija, Norveška in Švica. Vseh drugih 50 držav je bilo nujno navezanih na uvoz hrane!

Vprašanje preobljudenosti je danes tako pereče, tako zamotano iz dneva v dan, da se je zdelo tudi Piju XII. nujno, da o njem spregovori. Septembra 1954 je "Osservatore Romano" med drugim navajal tudi naslednjo papeževo izjavo:

"Znanost o prebivalstvu naše zemlje je mlada znanost, a je ena od najnujnejših, saj se neposredno ukvarja s človeškim življenjem in prav zato lahko osvetli prenekatera zamotana vprašanja posameznikov in celotne družbe... Prav zato pa se tako veselimo vašega svetlega prizadevanja, ki z iskrenim študijem narodopisja doprinaša k poznanju zakonov in vseh tistih vrednot, ki so podlaga razvoju človeškega rodu. Zato pa smo tudi pozvali katoličane, naj se tudi sami pridružijo raziskovanju in vsem prizadevanjem, ki jih znanstveniki na tem prevažnem področju doprinašajo".

Znani so očitki, ki jih nasprotniki mečejo na Cerkev glede njenega stališča, kar zadene umetno preprečevanje rojstev.

"Boljše preprečenje spočetja kot pa pospeševanje splava..." je eden izmed stalnih ugovorov vseh, ki ne čutijo s Cerkvijo. Kot da je edina rešitev v tem, da eno socialno zlo ozdravljaš z drugim. Preprečevanje rojstev še dolgo ni rešitev iz zamotanosti današnje preobljudenosti in vedno večjega porasta prebivalstva na zemlji. Mrzle številke iz vseh dežel, ki so ali uzakonile to novodobno kugo ali pa jo trpe (Japonska, Indija, U.S.A., Anglija, Francija), dokazujejo več kot očitno, da se v tem primeru "klin s klinom ne izbija!" Drugo zlo (po-

nam je danes Francija, kjer pravsedanji rod z obrestmi plačuje na lastni koži grehe očetov: Indokina, Severna Afrika... sledica preprečevanja) je hujše od prvega (preobljudenost): vedno več ločitev, razporok, razdrte družine, vrtoglav porast mladoletnih zločincev... Nedavno je Narodni Kongres v Milwaukee (U.S.A.) ugotovil samo za družinsko življenje v Sev. Ameriki porazne, naravnost strahotne številke:

Sleherno leto se v U.S.A. razdere na stotine zakonov; kakih 400.000 ločitev, kakih 300.000 otrok — brez očeta ali brez matere, ali celo brez obeh... Od 45 milijonov otrok, ki žive v U.S.A., jih 12 milijonov živi izven družinskega okolja ali pa samo pri enem od obeh zakoncev... Letno zapušča svojo družino 50.000 zakoncev... Čez 2 milijona je družin, kjer starši žive ločeno...

Očitno tedaj, da umetno preprečevanje rojstev pač ne more biti čarobni "rek", ki naj prinese srečo v družine. Današnja družba trpi vse zlosrčne posledice tega odrešilnega sredstva... Res je, da utegne bela rasa za nekaj borih let s preprečevanjem rojstev dvigniti svoj življenski "standard", a še bolj res je, da "birth control" nujno predstavlja propadanje belih — na korist Azijcem.

Vse prej kot "birth control" utegnejo najti rešitev iz tega prvega zla, ki tare danes človeštvo: industrializacija (če pomislimo na trditev, da je rešitev v povečanju splošne proizvodnje!), splošni družbeni na-predek, obdelovanje še neobdelane zemlje obenem s izpopolnjenjem obdelovalnih načrtov, uspešnejše gospodarsko nadzorstvo, predvsem pa večja pomoč novim odkritjem, ki utegnejo koristno služiti reševanju tega zamotanega vprašanja.

— nj

KALKUTA ČAKA

Tristo tisoč kulijev dela vsak dan
v tovarnah v predmestju Kalkute,
za lady in sira in dražestno miss,
ki nosi obleko iz jute.

Dvanajsttisoč jih gara ob veliki reki
ob statvah bombaževih vsak dan.
Prav toliko kolne jih zemljo v pripeki
oči oslepelih vsak dan...

Kalkuta se smeje... Čez noč si kraljica
nadela je divne dragulje.

Ob jahtah in parkih in ličnih ruletah
pozablja na džunglo in žulje...

Tristo tisoč src po svetlobi ječi...

Dvanajst tisoč rok bi rado moči...

A beli otroci še spijo...

Kos Vladimir leta 1954.

O NARODIH IN LJUDSTVIH V MISIJSKIH DEŽELAH

OCEANIJA

POLINEZIJA

kot narodopisno ozemlje se na zapadu v nekoliko proti severu upognjeni smer vriva med Mikronezijo in Melanezijo. Od tam drži v nasprotno smer najgostejša veriga polinezijskih otokov proti vzhodu, vendar se v obliki pahljače (ki pa je v sredini gostejša kot na krilih) širijo otočja tudi na jugovzhod in na severovzhod. Tudi če izvezamo Novo Zelandijo kot dva velika (poleg manjših) otoka, je v Polineziji precej otokov, ki po velikosti daleko presegajo največje mikronezijske otoke. Zapadni otoki so že bliže ameriški kot avstralski celini.

Ogromno je področje Polinezije, vendar je to ozemlje, kolikor ga je obljudenega, rasno, kulturno in jezikovno bolj enotno kot sta Melanezija in Mikronezija. Tu živijo ljudje, ki so po rasti veliki in imajo svetlorjavo polt, valovite, včasih tudi kodraste lase, kratke lobanje in tope nosove. Edino na otočju Fidži so zaznatni melanezijski vplivi. Vkljub nekaterim novejšim mnenjem, da bi Polinezijski mogli izvirati od nekaterih ameriških prebivalcev, vzdržujejo znanstveniki po večini še vedno staro ugotovitev, da so se ti ljudje selili z zapada in torej ne z vzhoda na sedanja bivališča. Pri teh selitvah so bila otočja Samoa, Tonga in Tahiti vmesne postaje. Pričele pa so se te selitve okoli l. 350 pred Kr. Morda velja ta doba tudi že za prvo polinezijsko naselitev Nove Zelandije. Druga (ali morda celo poznejša) naselitev teh velikih otokov, spet z zapada, pod vodstvom kralja ali poglavarja Hui-terangi-ora se je izvršila okoli l. 650 po Kr., naslednja pod vodstvom Ngahue pa okoli l. 1300 po Kr. Na nekaterih vmesnih otokih so preseljevalci izumrli in so evropski raziskovalci šele v zadnjem času našli tam njihove sledove: tlakovane ceste, terase in kiparstvo. Kako podjetni so bili v starih časih ti selivci, naj pokaže primer Hui-te-Rangiore z otoka Rotanonge, ki je že ok. l. 700 po Kr. prispel na Antarktido!

Odkritja in naselitve novih, dotlej neobljudenih otokov so se izvršila na dva načina: ali je nove naseljence zanesla na še nepoznana otočja morska nevihta, ali pa jih je gnal lačni nagon po bolj rodovitnih, še ne poznanih prebivališčih, kjer bo življenje lažje, kot v dotlej prenaseljenih otočjih. Ustna tradicija, ki je v Polineziji silno razvita in spoštovana, govori skoraj povsod o neki pradomovini na zapadu, ki se imenuje ponekod Havaika, drugod tudi Polut. Odtod da so prišli, pravijo Polinezijski. Ta pradomovina pa jim marsikje ni samo izhodišče njihovih jadrantov v nova bivališča, ampak tudi domovina njihovih duhov, ki so jih v nova naselja spremljali; da, tudi prvotni kaos, ki ga je oblikoval bog Tangaloa, ki je bil od vekomaj, v sedanji svet. Poleg tega praboga poznajo prvotni polinezijski še druga božanstva, ki so po večini duhovi umrlih. Mitologija teh ljudi je zelo obširna in pesniško bogata. Iz vsega tega — danes že razpadajočega verstva — pa vendar odseva staro enobožstvo o Bogu — Stvarniku.

Naj takoj omenimo, da morda nikjer med ubogimi pogani ni toliko prilagodljivosti za evropsko-ameriško civilizacijo kot v Polineziji. Če vzamemo samo dva skrajna pola, Novo Zelandijo in Havajske otoke, vidimo, da so se stari naseljenci popolnoma prilagodili novim gospodarjem, da so poslanci in senatorji in da vzdržujejo samo še nekatere stare običaje in svojo staro ljudsko umetnost. Prilagodili so se vsaj navidez tudi demokraciji in se ji niso prilagodili samo toliko ne, kolikor je le navidezna.

Za vso Polinezijo, z malimi izjemami, je namreč značilna — vsaj v prejšnjih časih — delitev v aristokracijo in plebs. Posebno so pazili pri porokah, da se ni kdo oženil ali da se ni katera omožila izven stanu. Poleg te socialne razlike sta obstajali in deloma še obstajata dve izjemnosti: prva je "mama", ki pomeni posebno moč in sposobnost poedinca; druga pa je "tabu", ki pomeni tu nedotakljivost osebe ali tudi poedine stvari. V vsej Polineziji je od poznanja njene družabne ureditve vdomačena očetnopravnost.

Domačinom, ki so večji mornarji, je ribarstvo zelo važen vir prehrane. Skoraj povsod gojijo tudi svinjerejo. Važno hranivo so drevesni sadeži, ker je pravega poljedelstva malo, zelo važni hranivi pa sta banana in patati, sladki krompir. Lončarstvo in tkalstvo sta slabo razviti in še to le na nekaterih otočjih, pač pa je razvita predelava basta za oblačila. Razen na Samoi in Tongi gojijo rezbarstvo, ki pa je bolj v oblikovanju realistično pojmovano kot pa z barvanjem izraženo. Tetoviranje je povsod pri prvotnejši zelo priljubljeno.

Najčistejši Polinezijci živijo na sredini. Te sredine si pa ne smemo predstavljati po sredini ogromnega polinezijskega otočja, ampak po gostoti natrpanosti otočij in otokov in jo moramo zato precej proti zahodu pomakniti. Tu so vsaj po imenu precej znani otoki *Samoa*. So to dva večja in več manjših otokov. Tukaj vladajo — seveda z omejitvami, ki jih stavljajo kolonialne oblasti — poglavarji s pomočjo plemiških parlamentov. Tudi slavnostne plesne igra plemenitaška mladina, ki si nadeva na svoje lastne lase še pokrivala iz pobeljenih človeških las, kovinastih ploščic in raznih vejic. Južno od *Samoa* leži otočje *Tonga*, sestojee iz manjših otokov. Tudi tam imajo parlamente, toda "poslanci" so zgolj kimavci. Je pa bilo ljudstvo tam svoj čas zelo bojevito in v 13. stol. našega štetja so imeli *Tongavci* tudi vse otočje *Samoo* pod svojo oblastjo. V trikotu teh dveh otočij proti zapadu molijo iz morja otoki *Fidži*. Rekli smo že, da so tam zaznatni melanezijski vplivi. Poleg upravnih poglavarjev vodijo tam komando še posebni vojni poglavarji, njim obem pa so podrejeni nižji poglavarji. Le-tem so po dostojanstvu enaki duhovniki, izbrani vojščaki in mojstri rokodelskih cehov; nižji pa so plebejci in še nižji sužnji. Izmed obrti je na *Fidžijih* še najbolj razvito lončarstvo, ki ga je pa zato drugod manj. *Fidžijci* so bili v prejšnjem stoletju razvpiti zaradi ljudozhrstva, toda to se je razpaslo med njimi šele tedaj; prej ga niso poznali. Severno od *Fidžijev* so otoki *Ellice*. Naselili so te otoke iz centralne Polinezije, vendar so jih morali — sodeč po nekaterih posebnostih — naseljevati tudi iz *Mikronezije*. Tu so poznali samo dva stanova: neomejene poglavarje in ljudstvo, ki pa se je med seboj spet delilo v enakovredne poklicne stanove.

NOVA ZELANDIJA

Geografsko ne pritiče Polineziji, ker je nadaljevanje melanezijske otočne verige, ki se zavije okrog avstralskega kontinenta. Toda narodopisno so prejšnji prebivalci Nove Zelandije pravi Polinezijci. Teh Polinezijcev, ki se imenujejo *Maori*, je še ok. 125.000. Nekaj smo o njih že povedali. Imajo pravokotne hiše

s slemenastimi strehami, kašče pa gradijo na koleh. Hiše in gospodarska poslopja nosijo mnogo reliefne rezbarije. Prej so živeli v rodovih s poglavarjem, pa s plemstvom. Njihovo naselje se je nahajalo okrog velikega trga. Trg so obdajale hiše plemičev, bolj zadaj so bile hiše velikih rodbin, nekakšnih zadrug. Poznali so pa tudi suženjski stan. Vrhovno božanstvo jim je bil bog brez določenega imena. Zanimivo je, da se je ok. l. 1800 njihova ornamentalna umetnost spremenila iz geometrijske v spiralno, kot se je še danes držijo. Njihovi — tudi polinezijski — predniki so bili Mariori, ki so živeli pozneje poleg Maorijev, pa so ok. 1900 popolnoma izumrli.

Vzhodno od Tonge so *Cookovi otoki*, ki so važni najbolj zategadelj, ker so bili nekakšna odskočna postaja Maorijcev, ko so se selili na Novo Zelandijo. Tam sta poljedelstvo in vrtnarstvo za polinezijske razmere razmeroma dobro razviti. Vzhodno od Cookovcev ležijo *Avstralski otoki*, med katerimi je največji Tubuaj.

Prav ta Tubuaj je nekakšna os, iznad katere se kot cvetje nad korenino razprostirajo tzv. *Družbeni otoki* s svojim najbujnejšim cvetom *Tahitijem*. Tudi vse to nerodno imenovano otočje dostikrat identificirajo z imenom: Tahiti. Francoska nadoblast je znala najti za to otočje nekakšen prislov rajskosti, k čemer so pripomogli francoski umetniki v besedi in z barvnim čopičem. Pred francosko zasedbo pa so tu divjali hudi dinastični boji, dokler ni zmagala rodbina Pomare. Iz plemstva in iz krogov zemljiških posestnikov se je na Tahitiju izbrala nekakšna skupščina, ki pa je imela samo posvetovalen značaj. Poleg višjih plemičev in zemljiških posestnikov, ki bi jih lahko primerjali z našimi starimi kosezi, so poznali še dva stanova: svobodno ljudstvo in nesvobodne sužnje. Stanovska razlika je bila tolikšna, da sta višja stanova častila popolnoma drugo božanstvo kot nižja dva. Kot še marsikje drugod v Polineziji so tudi na Tahitiju posebni tlakovani kulturni trgi, kjer so častili svoje duhove. V starih časih so jim darovali tudi človeške žrtve. Neki heroj Oro je ustanovil poseben kulturni red za oba spola, ki se je imenoval Arioi. Spolna zdržnost jim ni bila izrečno ukazana, toda otrok niso smeli imeti. Če so jih le imeli, so jih morali pomoriti. Ti redovniki so nastopali kot plesalci, igralci in rokoborci. Hiše so na Družbenih otokih največ ovalne; deloma stojijo na koleh. V zapadnem svetu poznajo Tahiti največ po slikah in fotografijah tamošnjih čednih deklic, ki se kitijo s cvetličnimi vencami in poklanjajo take vence tudi dragim osebam. Tujcem kot gostoljubne darove pač že iz interesov — tujskega prometa.

Še bolj proti vzhodu tvori veliko število majhnih otokov na velikem morskem površju skupino *Paumotu*. Na teh otočkih zraste malo sadežev, za poljedelstvo pa ni pravih pogojev. Zato se prebivalci selijo z enega otoka, ko so ga "obrali", na drugi otok in tako naprej, dokler se ne vrnejo spet nazaj in začnejo potem potovanje znova.

Na jugu je pa otok posebne vrste, ki se imenuje *Piteaira*. Ko so Angleži še na novo odkrivali ta otočja, so se l. 1790 mornarji neke angleške ladje uprli kaptan, ga pobili in se nato na tem otoku izkrcali. Ugajalo jim je in so kar na otoku ostali, pa tako zarodili neko polinezijsko-anglosaksonsko mešanico, ki se je vsaj do zadnjih časov bolj oprijemala tamošnjih naravnih življenjskih pogojev kot pa angleškega piratstva in liberalizma. Na *Piteairi* stojijo podobni ogromni kipi kot na *Velikonočnem otoku*, ki je med stalno obljudenimi najbližji južnoameriški obali. Na obali Velikonočnega otoka stojijo, deloma pa še ležijo nepostavljeni ali ležijo padli ogromni kipi na precej ravnih, še umetno izravnanih terasah. So to po večini ogromne glave, da se gredo pred njimi skrit še glava ameriške svobode v new-yorskem pristanišču in glave tistih štirih predsednikov nekje v USA. Te terase

imenujejo "ahu" in so v zvezi s kultom boga Make-Make. Na tem Velikonočnem otoku je ohranjena tudi edina znana polinezijska pisava, nekakšni hieroglifi, ki so pa še bolj redkobesedni kot stari egiptovski. Nima namreč vsaka beseda svojega slikanega, oz. vklesanega znaka, ampak samo vsaka važna beseda. Ta "pisava" je le nekakšno pomagalo za obuditev, spomina pri citiranju starih bajk in junaških povesti. Poleg gigantške kamnite plastike je pa na otoku cvetelo tudi rezlanje iz lesa. Dve vprašanji mučita raziskovalce: od kod je prišlo na ta samotni in redko naseljen otok to kiparstvo in kako so mogli otočani iz kamnolomov v sredini otoka te ogromne kolose prenesti ali prevoziti, skratka transportirati, na terase ob morskih obalah? Dognali so, da se je na otoku naselila v 8. stol. neka skupina Polinezijcev, ki je pa na njem našla že starejše prebivalce, le-te so pa Polinezijci iztrebili odn. si jih asimilirali. Prišli so potem še novi polinezijski rodovi in se med seboj klali. Stara, prvotna otoška kultura je v sredi 18. stol. propadla in jo je takrat nadomestila tahitijanska. Katera generacija teh naseljencev je pa ustvarila ta kiparska čuda, je menda še vedno nerešeno vprašanje. Da so figure stare vsaj 500 let, o tem so si učenjaki precej edini. Večina tudi zagovarja njihovo polinezijsko poreklo. Teorija o njihovem ameriškem, predinkaiškem poreklu še ni našla dosti privržencev (prim. knjigo Kon-t'ki!). Transport se je vršil pač z združenimi močmi s pomočjo valjev kot pri blokkih za egiptovske piramide. Nekateri učenjaki zanikajo možnost prvotne naselitve iz Amerike; priznavajo pa istočasno, da so otočani večkrat dosegli ameriško celino.

Severnovzhodno od Paumatujev ležijo otoki *Marqueses*. Prebivalci so izmed vseh Polinezijcev obdržali najdalje svojo staro prvotno kulturo. Bili so tudi ljudozrci. Tudi na teh otokih stojijo ogromni kipi, ki so pa mlajši kot na Velikonočnem otoku in ne bodo starejši kot dobrih 250 let. Zapadno od Markeških otokov je še več manjših otočij, ki so pa zelo redko naseljena.

Pač pa je važna najsevernejša skupina, ležeča med 180 in 250 severno od ekvatorja; to so HAVAJSKI OTOKI. So pa domačini še bolj v manjšini z doseljenimi tujci, zlasti Amerikanci, in je danes glavno mesto Honolulu moderno letovišče, ki šteje več Amerikancev kot celo otočje domačinov. Stanovska razdelitev Havajcev je obsegala poglavarje, plemstvo, posestnike in ljudstvo. Vkljub veliki razdalji so Havajci kulturno najbližji Tahitijcem in Marquežem. Havajski otoki so bili precej urejeno kraljstvo. Podobno kot na Tahitiju Arioi so imeli tu red plesalcev Hula, ki je bil v službi poljedelskih božanstev Lomo in Laka, pa ga je kralj Kamehameha II. razpustil, s čemer se je pričelo staro verstvo krhati. L. 1885 ga je skušal kralj Kalakava spet poživiti, pa se mu je to samo za kratko dobo delno posrečilo.

Koliko je na vsem ogromnem polinezijskem območju še pravih Polinezijcev, je težko reči. Že pred več kot dvajsetimi leti jih je neka statistika navedla samo 250.000. Štela je pač samo tiste, ki niso bili prav nič pomešani z belci, Kitajci in Japonci in ki so živeli še po svojih starih navadah. Ko pa zadnja novozelandska statistika sama našteva 125.000 Maorijcev in ker sprejetje krščanstva in evropsko-ameriške civilizacije še ne jemlje vseh narodnostnih posebnosti, menim, da smemo tisto številko izpred 20 let vsaj potrojiti.

M. M.

SLAVITE GOSPODA VSI NARODI!
HVALITE GA VSA LJUDSTVA!

PO MISIJONSKEM SVETU

PLAVAJOČI SAMOSTAN

Jezusove sestrice, ženska redovna družba, ki jo je ustanovil znameniti francoski puščavnik-misijonar oče Ch. de Foucauld, so si v Hongkongu svoj samostan uredile na eni izmed številnih ladjic (džunke, jih nazivljejo Kitajci) v pristanišču. Svoj apostolat imajo med tamkajšnjimi ribiči, ki enako kot sestre žive kar na svojih ribiških barkah. Redovnice so si brž zadobile spoštovanje in naklonjenost pri vseh pomorščakih. Lani so v Kristusovo stajo privedle 200 novih kristjanov, samih mornarjev in ribičev. Samostansko življenje na mali zabijači se barki ima seveda tudi svoje zanimivosti in posebnosti. Neko noč so se sestre vse preplašene zbudile, ker se jim je plavajoči samostan začel nevarno nagibati: ena od vrvi, ki so jih vezale na breg, je popustila; ladja skoraj ni več vzdržala nastopajoče bibavice. Spet več drugi priložnosti je padel nek otrok v morje; starši in sorodniki so vsi obupani vili roke - plavati ni znal nihče. Tedaj se je mati prednica kar v redovni obleki vrgla v vodo in rešila otroka, na splošno začudenje vseh.

CERKEV

V BENGALJI IN V SIKKIMU

Zvezna država Zapadna Bengalija sega od morja pa vse do Himalaje in je razdeljena cerkveno na štiri upravne pokrajine. Na severni meji Bengalije čakajo katoliški misijonarji že precej časa, da bi jim dovolili vstop v sosednjo državo Sikkim, ki je pravzaprav samo majhna pokrajina z lastno avtonomijo, potisnjena med Tibet, Nepal in Butan. Zapadna Bengalija šteje 26 milijonov duš, po uradnih podatkih; a dejansko je tam mnogo več ljudi, saj računajo, da je samo Hindujcev in domačinov čez 28 milijonov; muslimanov na jugu iste države pa je tudi okrog 7 milijonov. V

Sikkimu, ki šteje 150.000 ljudi, pa so po veri izključno budisti.

V petih misijonskih pokrajinah živi skupno 135.147 katoličanov in katehmenov (podatki so iz junija 1956). Različne protestantske ločine pa imajo okrog 100.000 pripadnikov.

Duhovnikov je tam skupno 241, od teh: 68 Indijcev, Angloindijcev in Goazanov; ostali so inozemci. Od Slovencev so tam pp. Podržaj, Sedej, Ehrlich, Demšar in Cukale, vsi jezuitje.

V Bengaliji ni bogoslovja; zato študira 28 filozofov in teologov svetne duhovščine, ki se pripravljajo na bodoči duhovniški poklic, zunaj dežele. Kakih 2000 metrov visoko na himalajskem pogorju se šolajo v znamenitem jezuitskem kolegiju "St. Mary's College", v Kurseongu, 100 indijskih bogoslovcev, ki so v bodoče namenjeni različnim indijskim misijonskim postajam.

V Kalkuti imajo dušno skrbstvo jezuitje (med njimi naša misijonarja pp. Cukale in Podržaj), v Krishnagarju salezijanci, v Maldi in Jalpaiguriju člani milanskih zunanjih misijonov, v Sikkimu, v kolikor je mogoče, pa misijonarji kanoniki sv. Mavricija.

UNIVERZA SV. JOZEFA V LIBANONU

Pod vodstvom profesorja pariške medicinske fakultete, dr. Leona Déroberta, so v Beiruthu, prestolnici države libanonske (Palestina) pripravili letos poseben tečaj za delavsko medicino. Libanonske oblasti so tečaj toplo pozdravile. Tečaj je pripravila katoliška univerza sv. Jožefa, kjer študira danes 1589 akademikov in ki ima poleg medicinske tudi teološko, pravno, politično znanstveno, tehnično in filozofsko fakulteto. Med akademiki je tudi 243 akademičark. Pripadajo ti študentje 20 različnim narodnostim. Po veri pa jih je:

katoličanov 1073, 202 drugih kristjanov, 292 muslimanov in 22 judov.

NOVI INDIJSKI DUHOVNIKI

V Ahmedabadu je ob koncu letošnjega marca v duhovnike posvetil jezuitski škof msgr. E. Pinto 11 jezuitskih bogoslovcev. To je prvo duhovniško posvečenje v Ahmedabadu; zato so dogodek tudi vredno proslavili. Posvečenje je bilo na lepo pripravljenem posebnem prostoru zraven katedrale, pod milim nebom. Cerkvene obrede so sproti razlagali v angleščini in domačem gujerati jeziku. Velika množica vernikov pa tudi poganov mu je pazljivo in zavzeto sledila. Cerkveni zbor je pel indijske cerkvene pesmi. Na popoldanskem sprejemu je na kratko spregovoril v čast mladim indijskim novomašnikom tudi krajevni guverner iz Ahmedabada, praktičen katoličan.

S temi 11 novomašniki je število katoliških misijonarjev v ahmedabadski viceprovinci naraslo na 81, ki jim pomaga pri misijonskem delu še 46 katoliških gojencev in 26 misijonskih bratov. Upravljajo 20 župnij in misijonskih postaj, vodijo nedavno ustanovljeni univerzitetni kolegij, 6 srednješolskih kolegijev, pa 14 osnovnih šol in pripravnic.

FRANCOSKI ŠKOF O SVOBODI KOLONIALNIH NARODOV

Msgr. Chapoullie, škof v Angersu v Franciji je za lanski božični praznik na svoje vernike naslovil tudi tele pomenljive besede:

„Čezmorska ozemlja, ki so še vedno pod oblastjo katere izmed evropskih veslesil, se naravno vrtoglavo razvijajo v svojem gospodarstvu in družbenih ustanovah. Ta razvoj je pravi prelom z vso dosedanjo civilizacijo. Po stiku z zapadno kulturo izbrane skupine med domačini iz dneva v dan bolj nestrpnost pričakujejo svojo narodno politično neodvisnost. Ta globoka preosnova v duševnosti domačinov pa nas prav nič ne sme niti

vznejevoljiti niti omalodušiti. Predvsem skušajmo, da se bomo čimprej iznebili slehernega predsodka, ki bi nam še mogočel najdihovati kakšno plemensko nadvrednost spričo ljudi druge barve ali drugih kontinentov... Nikar se preveč ne oholimo z veličino naše lastne domovine, naj bo še tako velika v svoji veličini, da bi zraven ne bili sposobni razumeti, kako vsi ti narodi, ki smo jih njegova dni osvojili z našim orožjem, sanjajo o lastni domovini, ki naj bo tudi svobodna in lepša, kot je naša Francija. Če smo zares zvesti našemu krščanskemu poslanstvu, storimo vse, da bomo tudi mi doprinesli svoj delež k medsebojnemu razumevanju. Le tako bomo dosegli pomirjenje, tudi v Alžiru, kjer še vedno vlada nasilje; le tako bomo dosegli ustvaritev tiste idealne družbe, v kateri bodo radi i Evropejci i muslimani, saj bada vedeli, da v njih žive svobodno in da s svojim delom plemenito doprinašajo sreči in koristim obeh...”

ŽENSKÉ PRAVICE V PAKISTANU

Alí, Mohamedov zet, je svojim vernikom naročal, naj nikdar ne sprašujejo žená za svet, češ da je njih mišljenje vse prej kot pametno... V Pakistanu se družinski poglavarji in mladi moški v splošnem kar drže Alijevega načela. Ženske pa so mu docela nasprotné. Deset let je tega, kar je bila v Pakistanu razglašena državna samostojnost in v tem razdobju je vpliv žene v javnem življenju mlade države precej porastel. Posebno žensko združenje “Zveza pakistanskih žená” deluje danes na vseh mogočih področjih. Na sto in sto žena se ukvarja s sirotami in z vsemi, ki so opore potrebni. Več: globoki čut, ki ga ima žena za vsakdanje potrebe in težave, jih je napotil, da so se vrgle tudi v politiko. Tako najdemo žensko kot tajnico v parlamentu zvezne države Paundžab; mesto odgovarja po važnosti vsaj ministrskemu stolu... Druga spet je poslanik, tretja stalni odposlanik Pakistana pri OZN. Pakistanske žene so odločno proti

mногоženstvu, ki je še vedno v navadi posebno med višjimi uradniki. Ustanovile so posebno "Ligo za ženske pravice", ki javno napada poligamijo in ločitev zakona. Zahtevajo, da zakonski mož s svojo ženo lepše postopa kot doslej, zahtevajo večjo zaščito za ženo v zakonu in večje spoštovanje njene osebnosti. Vse te zahteve pa so seveda docela zmedle moške, ki so se zazrli kot v rešilno bilko v muslimanski Koran, ki ga navajajo kot svoj dokaz proti ženskim pravicam. Ženske pa so vpljudno odgovorile, ne z napadom na sveto knjigo, marveč na napačno pojmovanje koranovih nauk. Prišlo je tako daleč, da je morala slednjič nastopiti tudi vlada, ki je bila prisiljena ustvariti posebno komisijo; njena naloga je zdaj, da preštudira vse ženske pritožbe in da poišče poti, ki bi najlažje in najhitreje privedle ženski svet do upravičeno zahtevanih pravic. Vse to pa je za pakistanske žene velika zmaga, ko so tako junaško nastopile proti odločujočemu moškemu svetu in se niso ustrašile niti muslimanskih, vsemoškočnih verskih poglavarjev.

KATOLIŠKI ČASOPIS V ARABŠČINI

V Hartumu v Sudanu (misijonska stolica našega Knobleharja) je z novim letom začel izhajati katoliški časopis "As Salam", ki je pisan v arabščini. List je docela nepolitičen in služi edinole kulturnim vprašanjem in dnevnome obveščanju. Za zdaj izhaja dvakrat mesečno v 3000 izvodih. "As Salam" je edini katoliški časopis v vsem Sudanu, ki je pisan izključno v arabščini. Bistveni njegov namen je, da podaja katoliško gledanje na dnevne dogodke katoliškim in tudi nekatoliškim bralcem.

CERKEV V KAMBODŽI IN LAOSU

Kambodža in Laos sta samostojni kraljestva in vietnamskem zapadu, tik ob Siamu. Pred leti sta bili obe državi v nevarnosti, da ju zasedejo vietnamski komunisti, pa so svetovne države na konferenci v Ženevi to nakano za enkrat preprečile.

Obe kraljestvi imata kakih pet in pol milijona prebivalcev. Od teh je v Kambodži 70.000 muslimanov in 64.000 katoličanov, ki so razdeljeni na tri velike misijonske pokrajine. Velikansko večino med domačini pa tvorijo budisti in animisti.

Apostolski vikariat v Phnom-Penh (Kambodža) upravljajo misijonarji pariških Zunanjih misijonov. Šteje 47.594 krščenih in 318 katehumenov. Vsega prebivalstva pa je skoraj 4 milijone...

Laos, ki ima poldrugi milijon ljudi, pa upravljajo z apostolskega vikariata v Vietnamu oblatki misijonarji Brezmadežne, del pa pripada tudi apostolski prefekturi v Thakheku, kjer delujejo francoski patri. Vsega skupaj je v Laosu 13.449 krščenih in 2359 katehumenov.

Misijonarjev je v obeh kraljevinah trenutno 100, od teh jih je 30 Vietnamcev, 78 Francozov in 2 Kanadčana. Duhovniški poklici pa v obeh deželah naraščajo. Na posvečenje se pripravlja zdaj že 6 domačinov bogoslovcev, v malih semeniščih pa študira 126 gojencev.

TESNOBA

EGIPTOVSKIH KRISTJANOV

Katoliški dnevnik "Rayon d' Egypte", ki izhaja v Kairu, je pred tedni zapisal "Egiptovski kristjani so v strahu. In pod egiptovskimi kristjani mislimo tako na kopte, kot na nekopte. V strahu so, ker je proti njim naperjeno v zadnjih časih mnogokaj, kar naj jih spravi v pravo bedo. Strah ni prazen! Vsak dan bolj čujemo na vseh koncih in krajih: kristjanom nobenega zaposlenja več — ukazali so nam, naj zaposlimo samo muslimane... Nekateri zakoni in zakonski osnutki že skušajo dati tudi potrebno državno zakonitost takšnemu postopanju, ki je do zdaj, vsaj na videz morda samo izbruh posameznih nasprotnikov... Nedvomno imajo v prenekaterih primerih te sovražne izbruhe do krščanstva na vesti podrejeni, ki zlorabljajo zaupano jim oblast... A danes smo že prišli do tega

da so nujna jasna in nedvoumna zagotovila vseh odgovornih oblasti, če hočemo, da se bodo verske manjšine otresle, do zdaj upravičenega strahu in se pomirile; če hočemo, da bodo vse egiptske verske manjšine lahko koristno prinašale svoj delež k izgradnji novega Egipta..." Tako katoliški dnevnik. Na pisanje je ravnatelj državnega urada za tisk odgovoril: na vse sile je skušal prepričati, da ni prav nobene osnove za tesnobo in strah med kristjani v Egiptu. Ponudil je celo, da je pripravljen vsak posamezni primer, ki ga list navaja, natančno raziskati. A že naslednje dni so bili novi primeri o protikrščanskih izbruhih, ki jih je list navedel, tako zgovorni in tako prepričljivi, da je policija po odloku od zgoraj vso naklado zaplenila...

NOVI POJAVI VERSKE NESTRPNOSTI V JUŽNI AFRIKI

Zakonski osnutek o reformi državne zakonodaje glede dušnopastirskega skrbstva za domačine in ki uvaja nove člene o ločitvi med belimi in črnimi tudi na verskem področju, je južnoafriški parlament ob drugem branju izglasoval. Navkljub vsemu novi zakonodaji večina krščanskih Cerkev v Južni Afriki odločno nasprotuje. Ob drugem branju so se poslanci zedinili celo za nov člen, ki določa kazni ne več samo za domačine, ki bi se ne podredili vladinim verskim postavam, marveč tudi za posamezne župnije. Minister za domačinske zadeve, dr. Verwoerd si ni pomišljal zadržati: "Vse svetopisemske odstavke, ki govore o očetovstvu božjem, o bratstvu med vsemi ljudmi pa o edinosti v Kristusu, je treba vzeti docela v "duhovnem smislu"; to še ne pomeni, da bi se morali ljudje različnih ras vsi družno zbirati k službi božji v istem poslopju; niti ne pomeni, da bi bilo mogoče edinost v Kristusu doseči samo s skupno molitvijo belih in črnih..."

Holandska reformirana Cerkev, ki je doslej vedno vneto zagovarjala vladino

politiko "apartheida — rasne ločitve", je ob tej izjavi prislohnila in tudi začela že precej javno kazati svojo zaskrbljenost nad bodočo versko zakonodajo v deželi.

TEŽAVE KATOLIŠKEGA ŠOLSTVA V SUDANU

Sudanski škofje so odločno protestirali proti vladinemu odloku, s katerim so si državne oblasti kar čez noč prisvojile nekatere katoliške šole, ki so jih postavili in vzdrževali izključno katoliški misijonarji. Odlok je trenutno najbolj prizadel kmetiške osnovne šole. A nevarnost s tem ni mimo: minister za vzgojo Ziada Araba je že napovedal, da bo najkasneje v štirih letih država imela v svojih rokah vse šole na jugu države, tudi gimnazije. Vse te katoliške šole, ki so misijonarje veljale dolga leta trdega dela in žrtev, včasih celo življenje, predstavljajo danes vrednost vsaj 3 milijone dolarjev! Škofje v svojem protestu navajajo, da cerkvene posesti ni mogoče prenesti v druge roke; upoštevati je treba pravice Cerkve in pravice staršev, kar zadene vzgojo otrok. Pripominjajo tudi, da je vsaka sprememba v upravi katoliškega šolstva mogoča edinole po predhodnem sporazumu s Sveto Stolico. Cerkvena oblast je zato predlagala, da vlada skliče posebno konferenco, kjer naj bi zastopniki škofov in zastopniki državnih oblasti razpravljali o perečem vprašanju. A prava ta dan, ki je bil za konferenco predlagan, je vlada vse katoliške šole poddržavila... Kot se vse zdi, so načrt za to "podržavljenje" že dolgo pripravljali; njega avtorji so muslimanski voditelji, ki vodijo politiko v Hartumu, vse z namenom, da bi osmešili misijonsko delo, istočasno pa skušali pomuslimaniti že precej katoliški sudanski jug. Podržavljenje katoliških šol pa so toplo pozdravili protestantje, ki so se vladi celo ponudili v sodelovanje pri izvajanju njenih šolskih "načrtov", kar zadene uničenje katoliškega šolstva...

Kdo bo plačal?

HERMAN HAECK S.J. — Poslovenil Nikolaj Jeločnik

Komedija v treh dejanjih

IV. Prizor

SAHEB - SMITH

SMITH (*s tropskim klobukom v rokah, ljubeznivo*). Good morning, father!

SAHEB. O, kakšno prelepo presenečenje! Good morning, reverend Smith!

SMITH. Si pač niste mislili, da se bova tako kmalu spet sešla?

SAHEB. Vedno ste mi dobrodošli, če tudi pridete nenajavljeni!

SMITH. Zahvaljeni! (*Sežeta si v roke.*) Morda že veste za izid tiste prodaje?

SAHEB. Niti tega ne vem, če je že pri kraju.

SMITH. Tudi jaz ne; vem pa, kako se je nujno morala končati. (*Slovesno.*) Anglikanski misijon ni nastopil: umaknil sem se in tako...

SAHEB. In tako? (*Posadi ga na stol.*) Tako sedaj niste kupili bolnišnice?

SMITH (*zauzno*). Včeraj ste me pričali, tudi mr. Morris, da nikakor ne smem postaviti svoje šole tik poleg vaše. To bi pač bilo pravo izzivanje. Mi bi radi docela spoštovali delavno polje katoliškega misijona.

SAHEB. To se tedaj pravi, da mirno lahko spreobrnem mojo polovico vasi, ne da bi mi kdo nasprotoval.

SMITH. Točno.

SAHEB. Iz srca hvaležen sem vam, rev. Smith, a ne morem razumeti, kako morete kot prepričan anglikanec zavzeti takšno stališče.

SMITH. Kaj gre tod za logiko? Kje šte! Za čisto navadno vprašanje *sodelovanja!*

SAHEB. Ravnali ste res kot gentleman.

SMITH. Mislim, da bi vi na mojem mestu isto storili.

SAHEB. Da sem anglikanec, morda res.

SMITH. In tako bomo tiste temelje prepustili edinemu tekmeču, ki še ostane.

SAHEB. Še en tekmeč?

SMITH. Sem si mislil, da že veste. Eden tistih treh zdravnikov. S pomočjo podjetja, ki je prej že pozidalo temelje, je še vedno upal rešiti svojo bolnišnico. (*Bastian vstopi, ne da bi ga onadva videla ter se po indijsko vsede na tla.*) Sinoči so mi prišli ponujat ček, da bi se odpovedal kupčiji. Dejal sem jim, da so zgrešili naslov, pa da bi bili morali priti k vam.

SAHEB. Sem nikogar ni bilo.

SMITH. Seveda, niso prišli. (*Zbadljivo.*) Kot jaz tudi oni vedo, da vam z denarjem ni treba skopariti, pa da ste Morrisu naročili, naj razpolaga s celim imetjem, ko bo kupoval tiste temelje.

SAHEB (*ironično*). Že sinoči ste mi to napovedali.

SMITH (*vstane*). Father, vsa tale stvar mi je dala, če drugo ne, vsaj priložnost, da sem se osebno seznanil z vami; to poznanstvo mi je v posebno čast.

SAHEB. Tudi meni je v resnično veselje.

SMITH (*nekako vznurjen*). Bi vas smel prositi, da bi kdaj drugič spet prišel, ko bi se lahko bolj mirno razgovarjala?

SAHEB. Vedno mi boste dobrodošli, rev. Smith.

SMITH. Hvala vam! (*Mu stisne roko.*) Pa mi boste verjeli, če vam pravim, da sem bil na tihem vedno naklonjen katoliški Cerkvi? (*Saheb pritrdi.*) Da vaše

zadržanje razumem in da vas občudujem? Prepričan sem namreč, da bodo časi nekoč zreli, pa da se bo vsa anglikanska cerkev spet združila z Rimom! In kadar se bo zgodilo, se bo zgodilo v cellem!

SAHEB. Vem, da so mnogi anglikanci vaših misli. A čemu vi čakate, da bodo prav vsi anglikanci zreli za vrnitev v Cerkev?

SMITH. Osebnost mi štiri nepremostljive težave branijo prestopiti.

SAHEB. Katere pa?

SMITH (*šteje na prste*). Žena in trije otroci! Kako naj žive? (*Spet seže v roke sahebu*.) Na svidenje, father. O tem bova drugič govorila.

SAHEB. Na svidenje. Pridite spet!

SMITH. Zahvaljeni!

V. Prizor

SAHEB - BASTIAN

SAHEB (*ugleda Bastiana*). Kaj pa ti tu, Bastian?

BASTIAN. Čakam, da me bo saheb poklical.

SAHEB. In čemu naj bi te poklical?

BASTIAN. Kaj mi ni saheb včeraj naročil, naj danes spet pridem?

SAHEB. Sem, da naj prideš? Ti sam? Ne! Tega nisem dejal. Kje je Alí? Kje krava?

BASTIAN. Sahebu se pač me smili starec, kot sem.

SAHEB. Čuj, Bastian! Tri dni že se vleče vsa ta storija: do glave in čez sem jo sit... pojdi! Pokliči Alíja... pripelji kravo..., potem bomo govorili, potem ti bom plačal tistih deset rupij.

BASTIAN. Alí noče več rupij; pravi, da je manj kot premalo.

SAHEB. Kaj pa potem hoče Alí?

BASTIAN. Kravo.

SAHEB. Kako? Včeraj je ni hotel, danes bi jo rad? Kaj se mu meša? (*S spremljenim glasom*.) Sicer pa še bolje tako. Daj mu kravo in ne govorimo več o tem. Daj mu kravo, če je zadovoljen z njo, pa mir, enkrat za vselej.

BASTIAN. Tega pa ne, saheb! Alí hoče kravo, pa še vso mojo beračijo po-

vrhu. Star sem že. Kako naj rinem naprej, brez krave?

SAHEB. Saj si jo vendar meni prodal!

BASTIAN. Tebi, ker si mož pravičnega srca!

SAHEB. Pravično srce za kravo na treh nogah in s polomljenim rogom: še danes joo denemo v lonec; to bo praznik za našo šolo.

BASTIAN. Ampak saheb, vendar; jaz sem jo sahebu prodal, ker sem bil prepričan, da mi jo bo saheb v varstvo prepustil! Bojim se saheb, da ne bom več dolgo.

SAHEB. Nehaj, nehaj! ena, dve... brz domov! Nikar ne slepomiši, Bastian; ne hodi mi več pred oči, razen z Alijom in s kravo. Zbogom!

BASTIAN. Vsaj svoj blagoslov mi daj, saheb!

SAHEB. Prav, prav, vse blagoslove, ki jih želiš, ampak najprej hočem Alija in kravo! (*Z drugim glasom*). Takole nasedaš nemarnemu muslimanu! (*Morris vstopi*.)

BASTIAN. Božja volja, saheb!

SAHEB. Kakšna božja volja! Ti nočeš, da bi ti človek pomagal, to je vse.

BASTIAN. Pač pokora za moje grehe.

SAHEB. Ti si pokora za naše grehe. (*Ugleda Morrisa*). Morris, vendar! Po zdravljen! Pusti me zdaj, Bastian; pojdi po Alija.

VI. Prizor

MORRIS - SAHEB

MORRIS (*Na videz nebrižno*). Pa uganite, kaj se je zgodilo?

SAHEB. Smith je bil pri meni. (*Morris se čudi*). Že vse vem. Špital so prodali.

MORRIS. Prodali, se razume. A komu?

SAHEB. Pač enemu od treh zdravnikov.

MORRIS. Nam so ga prodali.

SAHEB. Je to mogoče,

MORRIS. Vam, če hočete.

SAHEB. Meni?

MORRIS. Uganite, za koliko!

SAHEB. Mnogo ali malo?

MORRIS. Uganite!

SAHEB. Dva tisoč rupij?

MORRIS. Manj.

SAHEB. Tisoč petsto?

MORRIS. Manj.

SAHEB. Tisoč?

MORRIS. Sedemsto.

SAHEB (*mu stisne roko*). Čestitam! Sedemsto rupij je skoraj zastonj. A kako, da smo ga mi lahko kupili, pa še za takšno smešno ceno?

MORRIS. En sam tekmeč je prišel: Ananda Krišnasamy Ayangar.

SAHEB. Kdo pa je ta Ananda Krišnasamy Ayangar?

MORRIS. Eden od treh zdravnikov, prikupen gospod iz Madrasa; čujte, kako je bilo: dražba se začne; pusti mi, da sem jaz izklical začetno ceno in sem dejal: petsto rupij! Možak pa brž svojih sto zraven; nasmehnem se mu in mu pravim: čujte doktor, naj vam to podrtijo odstopim za vaših šesto, ali pa vas veseli, če grem za stopnico višje? Hočem reči: vedel sem, da nima denarja: kako bo potem s plačilom teh šesto rupij v štirindvajsetih urah? Posojilo mora najeti, če ga bo dobil... a pri kom?

SAHEB. Prav gotovo pri kakem Aliju, ki ga bo do kosti odr.

MORRIS: Tedaj odločno zakličem: sedemsto! Vsi se ozro v Ananda Krišnasamy Ayangara. Zdravnik pa se nasmehne. In mu pravim: pogum, doktor! Pa mi odkima, da ne... kladivo pade... in — ste videli, da nam je Previdnost na pomoč prišla, čeprav vam morda ni prav! (*Sredi te Morrisove razlage vstopita notar in Sepoy.*)

SAHEB. Kdo pa sta tadva? Kaj hočeta?

VII. Prizor

SAHEB - MORRIS - NOTAR - SEPOY

MORRIS. Gola formalnost, samo. (*Notar, če mogoče z višnjevim trizobom na četu, silovito zadržan. Sepoy z usnjevo torbo in z listinami.*)

NOTAR (*pozdravi po indijsko, Sepoy po vojaško in stoji v ozadju, v pozoru,*

dokler ga ne pozovejo). Čestitam k uspehu, father!

SAHEB. Zdravi, sir! Hvala vam.

NOTAR. Sepoy, daj mi listino (*polože listino na srednjo mizo*).

SAHEB (*Morrisu na tihem, čisto spre-daj*). Kaj pa pravzaprav hočeta?

MORRIS. Vaš podpis na kupni pogodbi.

SAHEB. Mojega?

MORRIS. Se razume!

SAHEB. Že spet sitnosti.

MORRIS. Nobene sitnosti; gola formalnost, nič drugega.

SAHEB. To, pa formalnost!

MORRIS. Podpišite; ko bosta tadva preč, bom pojasnil.

SAHEB. Ni dosti pojasnjevati; tudi sam dobro vem, kaj pomeni podpis na tem kolkovanem pisanju. (*Stopi k notarju, ki stoji ob mizi.*) Tako torej, pravite sir, da moram podpisati to listino!

NOTAR (*pokaže na besedilo*). Todle, father, en podpis... potem pa... (*obrne list*) da, tule pa še enega.

SAHEB (*prime notarja za komolec in ga vede k stolu na skrajnem gornjem koncu*). Bom takoj podpisal, sir. Medtem sedite, prosim! (*Stori enako z vojakom na nasprotnem koncu.*) Ti pa tukaj!... Vem, da si vojak in da rajši stojiš... pa to je vseeno! (*Z dokumentom v rokah se spet pomakne k mizi, nato k pisalniku.*) Zdaj pa pero. Kje je pero? Navadno jih je vse polno povsod, a zdajle, ko bi ga...

NOTAR in MORRIS (*oba hkrati s polnilnim peresom k misijonarju*). Tule, prosim (*Saheb najde med tem svoj peresnik.*)

SAHEB. Hvala, ga že imam. Zdaj, upajmo, da bomo našli se črnilo. (*Notar*). Ne trudite se! (*Ga vede spet na stol v ozadju, potem pa k Morrisu, ki bere listino*). Mislim sem, da ste že vi podpisali.

MORRIS. Jaz nimam kaj podpisati. Odgovorna ustanova mora dati svoj podpis!

SAHEB. Odgovorna? Česa odgovorna?

MORRIS. Ustanova, ki se obveže, da bo pozidala zavod, ki naj služi splošnim koristim. Jaz pa nisem ustanova.

SAHEB. In jaz, kakšna ustanova sem jaz? Če je tako, ni bolje, da podpiše škof?

MORRIS. Dajmo, dajmo, father, škof ali vi, vseeno je!

SAHEB. No, tu pa res ničesar več ne razumem.

MORRIS. To ni važno.

SAHEB. Torej sem prav jaz obsojen, da podpišem? (*Pristopi k mizi in sede. Notar je spet brž pri njem, da bi mu še enkrat pokazal, kje naj podpiše.*)

NOTAR. Tule, father.

SAHEB. Dobro... takole.

NOTAR. Pivnik, Sepoy! (*Sepoy s pivnikom. Notar obrne list.*) Zdaj pa še tu!

SAHEB. Kakšna storija!... prava komedija... Tako, tu moj podpis.

NOTAR. Pivnik! (*Sepoy ga spet brž pomoli; notar nato zgane listino in jo izroči Sepoyu.*) Tako, zdaj je vse po predpisih. Zdaj bo vlada izstavila uradno listino... vprašanje parih dni... s čemer postane zemljišče vaša last. Mi tu ugotovljamo, da ste vi kupec, uradna lista na pride sama po sebi, brez drugih potov.

SAHEB (*nič navdušen*). Se razume... seveda... in zdaj — je konec teh formalnosti?

MORRIS (*notaru*). In kdaj je treba položiti denar?

NOTAR. Sedemsto rupij in drobna pristojbina. Pa se nič ne mudi. (*Sahebu*). Jutri vam bomo dostavili pogod-

bo, a za denar imate časa še osemindesetdeset ur.

SAHEB. Osemindeset... dva dni.

NOTAR. Do pojutrišnjem opoldne. (*Oba možaka se odpravljata, pozdravita kot ob prihodu. Morris in saheb odgovorita*). Nasvidenje.

VIII. Prizor

MORRIS - SAHEB

SAHEB. Toliko stvari v tako kratkem času... tolikšna naglica... saj človek še pomisliti več ne more, kaj pravzaprav počenja.

MORRIS. Čemu pa ste tako zbegani?

SAHEB: Osemindeset ur... sedemsto rupij... jaz pa brez beliča! In kaj poreče škof! No, lepa pojava jaz!

MORRIS. Pa kaj vam ni škof dejal, da lahko kupite, če je denar?

SAHEB. In kje je tisti denar?

MORRIS. I no, v skrajnem primeru je... je...!

SAHEB. Kje je?

MORRIS. Jaz ga imam in lahko plačam naprej... Misel, ki mi je prišla po tenisu. Zdaj pa sami odločite!

SAHEB. Morris! (*Ves prevzet, povesti oči*). Kako naj vas zahvalim?

MORRIS: Nehajte, father. Zdaj bomo videli, kaj poreče škof... Po dražbi sem šel naravnost na pošto in sem prevzvišenemu odposlal naslednjo brzojavko: "Bolnišnico kupil na lastno pobudo... Sedemsto rupij... Od Vas zavisi, če sprejmete. Prosim odgovor."

(Sledi.)

"BARAGOVO MISIJONIŠČE"

bo središče slovenske misijonske akcije v zamejstvu. Širjenje misijonske misli, izdajanje misijonskega tiska, papeške misijonske družbe, pomoč slovenskim misijonarjem, delo za nove misijonske poklice, Baragova zadeva in drugo, vse to bo njega delokrog.

Rojaki! Pomagajte graditi "Baragovo misijonišče" v Lanusu!

IZ PISEM SLOVENSkih MISIJONARJEV

Z MISIJONA V INDIJI

Misijonar p. Poderžaj S.J. piše prijateljem po svetu zanimivo okrožnico iz katere glavno tu podvzemamo:

ČANDERNAGOR

Najprej sprejmite vsi naši dobri in zvesti dobrotniki bengalskega misijona in pa misijonarjevi osebni prijatelji in znanci prisrčna voščila za velikonočne praznike. Bog Vam daj mnogo srčnega veselja, obilo darov za ta in oni svet. Pirhov, potic in gnjati ne samo doma pri pogrnjeni mizi, temveč še predvsem pri slastni velikonočni duhovni pojedini, ko bo Vaša jed "naše velikonočno jagnje — Kristus"! Bog blagoslovi!

Da tole pismo ne bo še dlje obležalo — v enem letu sem se Vam oglasil samo enkrat — ga Vam pošljem brez risariv. Za te žalibog ni časa. Še za pismo ga skoraj ni. Čandernagorci so tako prijazni ljudje, da se jih komaj oteparam. A Vaša naklonjenost in podpora sta misijonu tako dragoceni dobrini, da brez njihju ne bo šlo naprej. Kakor sem že večkrat pisal, vojska brez zaledja kmalu opeša, misijonar brez podpore omaga.

Čandernagor ni velika postojanka, če upoštevamo le dozdam zbrane vernike. Je pa značilno misijonsko središče, kjer so predniki orali od 1690. Zdaj bo treba še nekatero brazdo zorati in jo v potu obraza posejati. Želi ne bomo. Eunt es ibant el flebant mittentes semina sua... Jokaje so sejali... to bo naš delež! Pripravljamo polje za dan, ko bo znancem veljalo: Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos... Vriskaje bodo snopje nosili...

V pretoklem letu je bilo dela dovolj. Na novi postojanki treba napredovati tipaje, kot z zavezanimi očmi. Človek vidi in vendar kot da je slep; sliši, a kot da je gluhi; se kot zaleti v drog ob

poti, a ga ne podre, temveč se mu izogne.

Potrpežljiv mora biti in previden. Načrte dela, a šele ko je spoznal teren. Popatlja se v stare zapiske, obnavlja popise, spoznava se s prebivalstvom, in ko je po možnosti vse prepoznal, vse papirje uredil, je s tem storjen šele prvi korak dolge in trudapolne misijonske poti, ki bo vse prej kot ravna in lagodna... "Telažbe" ne pričakuje, pač pa razočaranj, trpljenja... Je pač poslanec Kristusov, misijonar (missus = poslan). Kako naj učenec pričakuje uspehov nad učitelja? Božji Misijonar ni žel, samo sejaj je in ko je posejal, je na križu umrl!

To pa ne pomeni, da je v "farovžu" jok in stok, ali da se po čandernagorskih cestah ihté sprehajam. Nasprotno! Sicer sem jih v letu dni le 23 krstil, 5 poročil, 10 pokopal. Naredilo se je marsikaj drugega. Temeljito smo popravili farovž in nekaj prizidali. Obnovili nekaj pohištva. Odrpli in deloma opremili osnovno šolo s 4 učiteljicami, ki so vse absolutinje vladno odobrenih učiteljišč. Začeli s posojanjem nabožnih in versko poučnih knjig nekatoličanom (treba bi bilo urediti pravo knjižnico z bralno sobo in še marsikaj). Naredili smo karto-teko krstov, porok, pokopov in birm od 1900 in bolj sodobno uredili arhive od 1818 dalje (tisti starejšega datuma so na občini). Modernizirali farne registre — celo za krsne vpise so še pred par leti rabili knjigo iz navadnega nečrtanega papirja. Obnovili smo nekaj cerkvenih posod (en kelih darovan iz USA), redovni predstojnik iz Kalkute je daroval nekaj preprostih plaščev za mašo, staro francosko robo bi morali po stroгих cerkvenih predpisih večjidel požgati. Začeli smo sami delati hostije, popravili smo celo vrsto klopi, vrat, oken... dela je bilo v baptisteriju, s prižnico in spovednicami, orglam, farnim popisom in kaj

še vse... Vmes vod tvo šole in verouk posebej katoliškim in nekatoliškim gojenkam samostanske šole.

Da je bilo zgornje mogoče, se imam za spodbudo in lepo podporo zahvaliti Vam, ki Vam je — hvala Bogu — tako pri srcu napredek tega božanstvenega dela. Bog Vam povrni tisočkrat!

O HINDUISTIČNI VERI

Velikonočni prazniki nam kličejo v spomin tolažljive resnice človekovega odrešenja. Odrešil nas je Kristus. Primerjajmo hindu verstvo z našimi temeljnimi resnicami. Zadostovalo bo!

Krščanska vera uči: V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Ob koncu sveta bo prišel Kristus soditi žive in mrtve. Potem bo nastopila večnost, ki ji sv. Avguštín lepo pravi: konec brez konca!

Hindu verstva pravijo: "Ni nobenega absolutnega stvarstva ne absolutnega konca sveta. Stvarjenje, obstoj in razsulo stvarstva je neprestano ponavljajoči se proces. Možno je sicer, da je kakšen svet ustvarjen in spet uničen, a to je le eden, neznaten člen v neskončni verigi stvarjenj. — Naš svet je ustvaril Brama, ki ga bo v toku časa spet uničil. Sledil bo nov svet, ki se mu bo isto dogodilo. — Svetove ustvarjajoči Brama ni nesmrten: kakor vsa druga - človeška in božanska bitja, - bo tudi on umrl. — Brama živi sto let. En sam njegov dan šteje 4.320 milijonov naših let". — Tak Bramov dan spet delijo v 1000 razdobj. Vsako teh tisoč razdobj vsebuje štiri neenake dobe: prva, zlata doba, šteje 1.728.000 let; tedaj je vse dobro, lepo; druga, med katero se na svetu pojavi zlo, traja 1.296.000 let; na svetu je še zmeraj več dobrega kakor hudega; tretja vlada 864.000 let; dobro in zlo se borita za nadvlado, pri čemer nazadnje zmaga hudobija in s tem nastopi četrta doba, v kateri zlo postopoma zmaga in tudi zmaga; z zmago hudobije po 432.000 letih te dobe utelešeni bog Višnu svet z ognjem in potopom unči in sicer popolnoma. V kateri teh dob se svet zdaj nahaja? Zdaj smo v šestem

tisočletju zadnje, četrte dobe, ki se imenuje Kali. Torej korajžo: do konca je še 425.000 let.

Na koncu zadnjega ismed tisoč razdobj bo nastopil kaos, t. j. popolno uničenje, ki bo trajalo enako dobo 100 Bramovih let. Ker je prejšnji Brama ob pričetku velikega kaosa umrl, se bo ob začetku novega reda iz kaosa izcimil novi, ki bo spet živel svojih sto let, ustvarjal in umrl, za njim bo prišel naslednji in se bo na ta način kolo časa vrtilo za še 50 "let", kar mu daje še kar 216.000 milijonov let...

Ni čudno, če navzlic temu hinduizem lahko objame vse hotenje in dejanje človeka, ki se mu preda, vendar posamezniku ne more odvzeti razočarajoče vednosti, da večnost sicer obstoji, a ne kot vir sreče, temveč le kot neizmerno vedno se sukajoče kolo, ki bo kakor neugnana pošast nazadnje strlo zadnje sled zavestnega življenja. Tako versko življenje je samo priprava na — večno smrt! Kako nujno je, da Indiji oznanimo Kristusa, ki je pot, resnica in — življenje. Pomagajte nam!

MISIJONARJEV VELIKI PETEK

KRIŽ JE MISIJONARJEV VIDNI ZAKLAD.

Tisti, ki krasi pročelje cerkve.

Tisti, ki ga kot nosilec božjega usmiljenja na ustne umirajočega pritisne.

Tisti, ki ga na čelo svojim ovčicam zariše.

KRIŽ GA BOGATI.

Ko mu mrzlica stresa oslabele ude.

Ko se mu od nabora megli pred očmi in se noge od utrujenosti šibe.

Ko mu je glava kot svinec težka in se roke le še s težavo dvignejo v blagoslov.

Ko se reveži vrste pred vrati, pa jim more dati v odgovor le dobro besedo.

Ko ga nesrečneži sramote in se ustne preg'bajo le v "Oče, odpusti jim..."

KRIŽ JE NJEGOVO VELIKO BOGASTVO.

Saj je nanj pribit — milijonskemu narodu edini srednik Kristusovega rešenja.

Poderžajeva cerkev v Čandernagorju pri Kalkuti.

Njegov konec bo smrt, a bo ob vzočju njegovega križa narodu zasvetila zarja vstajenja.

To se bo zgodilo šele, ko bo misijonarjev veliki petek prestán.

V hiši izobraženca, pripadnika hindu ločine Brahma somaj (izg. šomádž). Žena profesorica. V gostih je bila neka šolska nadzornica iz Kalkute. Prisotni dve starejši študentki in trije sinovi višješolci in 82 leten tast, visoko izobražen mož. Odpovedal se je državni službi, da se lahko posveti verskemu delovanju svoje ločine. Pred menoj leži po njem napisana knjiga "Sveta zgodba mahatme Jezusa". Napisal je še več drugih knjig verske vsebine.

Na steni slika Marije z Detetom, na mizi — Buda, med cvetjem. Na drugi strani Dobri pastir.

"Father, molite!" me poprosi gospodar. Tega nisem pričakoval. Stvar je malo nerodna zaradi nevarnosti indiferentizma.

Vsedemo se v krogu, oziroma jaz spre-daj, drugi v polkrogu od leve naprej.

Kaj naj molim — pred Budom? V glavo mi šine misel, kako so apostoli nekoč prosili Jezusa, naj jih uči moliti. Izvrstno!

"V katerem jeziku?" — "Kakor želite, Father."

Nisem molil, učil sem: o Bogu, Stvarniku, Gospodarju, Očetu. Potem sem od-molil Očenaš po bengalsko in ga na kratko razložil...

Bengalske slaščice in čaj. Ko bi se človek mogel potisočeriti... Povabil je več kakor jih je mogoče sprejeti.

KNJIGE IN MARSIKAJ

Ko obiščem družino bramanca, mi malčki v naročje lezejo. Od srca se nasmeje-mo in naigramo.

Visokošolka me ponovno prihaja vabit na dom. "Mati pravijo, da Vas že tako

dolgo ni. Boste prišli? Morate!" Spet grem. Dekle zapoje (zelo lepo, je imela posebnega učitelja), sestrica s pri gležnjih privezanimi kruguljčki pleše. Stodototno pravoverni hindu.

Vseučiliški profesor. "Father, smatrajte me za svojega brata." Prosil je že knjige o misticizmu. Prebira sv. Terezijo Avilsko in sv. Janeza od Križa. Seznanila sva se na neki proslavi.

Praznik pomladi. Z njim zvezano veseljačenje vključuje brizganje tekočih barv in mazanje barvnih praškov po obleki, glavi in obrazu. Prvoten pomen je verski in ne preveč spodbuden. — Roj študentk se vsuje na vrt pred hišo. Vse namazane tako, da sem komaj spoznal med njimi mojo dobro znanko, hčer uglednega Čandernagorčana. "Aroti" (ime — "blagoslov luči"), kaj te prinaša?" — "Father, malo barve bi Vam rada dala." — "Ne, Aroti, hvala." — "Samo malo na noge." — "Ne, res hvala, Aroti." Nekam razočarana so dekleta odšla. Na noge devljejo tisti dan barvo staršem, tistim, ki jih spoštujejo. Teško mi je bilo, da sem jim moral odreči. Občudujem njihovo nedolžno preprostost. Hudobije še ne razumejo, čeprav so dorasle.

"Bumbumbum" so se tresla vrata isto popoldne. Trop študentov. "Father, danes je naš praznik. Prosto imamo. Ven pridite, se bomo fotografirali." Sumil sem zasedo. "Fantje, danes je sobota, nimam časa. Drugič." Ko sem šel malo kasneje v cerkev spovedovat, me je res eden izmed njih lovil z aparatom... Niso bili edini tisto popoldne. Dobro mislijo! Prijazni hočejo biti. Kako jih človek ne bi rad imel! Kakšen material!

Vseučiliški rektor je za Novo leto poslal krasen šopek rož — za oltar. Celo najmlajšo hčerko je hotel dati v farno šolo, a smo rekli, da deklet ne sprejemamo. Potem jo je poslal v samostansko.

"Fa-dar, fa-dar..." se oglašajo glasovi malčkov od leve in desne, od spre-daj in od zadaj, z ravnih streh, z oken in balkonov, ko se s kolesom vozim po

mestu. Sami nasmejani obrazki. "Boste dali sličico, če pridem?" "Bom, le pridi!" Včeraj so celo popoldne prihajali po "pildke". Policaj mi je povedal, da jih je sin obesil na zid in kako pred njimi zažiga kadilo. — Nekateri so jih dali po par skupaj uokviriti. Ne vem kako se maliki zdaj pačijo po tolikih hišah, kjer so prej sami gospodarili. Jezus je potrkal in ga pri priprtih vratih poslušajo...

Sličice, znanilke resnice. Čudili bi se Vi, ko bi poslušali, kako jih zanima pomen podobice. Seveda delim le take, ki so lepe, čiste. Sprašujejo me, koga slika predstavlja. Zakaj taka drža, ta in oni naslikani predmet. Priliko mi dajo za kratek verski pouk, ki jim bo gotovo ostal v spominu. Škoda, da je podobice premalo. Dobre naše žolske sestre iz Lomonta so jih precej poslale, a so že zdavnaj pošle. Podobice celo nadomestujejo obiske na dom, oz. so stalen obisk božji v domovih teh dobro mislečih hindov, ki bili izvrstni kristjani...

Okrajni policijski nadzornik je prišel k maši. Bral je sv. Bernarda. Zanimal se je za polnočnico in je na prošnjo dal stražo za Sožih.

Absolvirani M. Sc. bi rad razpravljali verska vprašanja.

V neki bolnišnici so prosili za govor o Kristusu.

Od vseh strani prihajajo prošnje za verske knjige, največ bengalske. Nekateri bi radi osebno razlago sv. pisma.

In pa prošnja, da si ogledajo cerkev. Zanima jih vsaka podoba, oltar, napis... Vse jim je novo, skrivnostno. Če bi imel koga, da samo to razlaga, bi se skoraj splačalo.

Kaj torej?

ORATI BO TREBA IN SEJATI...

Pomagajte! Najprej seveda z molitvijo! Ni pa to zadosti!

Ali naj res bodo otroci tega sveta bolj prebrisan kot otroci luči? Kaj vse ne stori dober trgovec, podjetnik, umetnik, da "proda" svojo robo javnosti! Ogrom-

na sredstva se za to porabijo. Mnogi katoličani pa mislijo, da je zadosti, da za širjenje resnice molijo... Ti bo družina jedla, če boš za to samo molil? Glasnik vere po cerkvenem zakonu ne sme biti za denar, t. j. produktivno uslužben. Zato mora dobiti sredstva od drugod. Ko sem prišel v Čandernagor, sem imel obleko, ki je pač zadostovala za podeželje. V par mesecih sem si moral nakupiti novo — belo in črno — do zadnjega komada... "Raztrganca" v izobraženih krogih ne bodo sprejeli. Blagovestnik mora dandanes v marsičem uporabljati sredstva pametnih posvetnjakov. Ta stanejo. Za stek z drugoverci je treba modernih pripomočkov: letakov, razprav, knjig. Odpreti (in postaviti) mora posvetovalnico, knjižnico, bralnico... Dati mora dober zgled krščanske dobrotelnosti. Tudi to stane. Tukaj duhovnika postrani gledajo, če se ne peča s socialnimi, šolskimi, karitativnimi vprašanji na otipljiv, praktičen na-

čin. Odprli smo šolo: nerad, a primoran priznam, da mi stroški spanec kratijo...

Boste pomagali, da času in kraju primerno oznanimo Kristusa v tem 60.000 duš broječem mestu in še mnogo številnejši okolici? Žrtvujte se na kolenih, a na žep ne pozabite. Marsikateri zelenček bi lahko sem priromal brez Vaše posebne škode. Kar ven z njim! Prav z veseljem bo, kakor do sedaj, vse: drobiž in "pildke", posebno tiste, ki niso sveti, za Čandernagor sprejel in sem odposlal:

Rev. Julius Slapšak, St. Lawrence Rectory, 3547 East 80th St. Cleveland 5, Ohio, U.S.A.

ROJAKI!
SODELUJMO S SLOVENSKIMI
MISIJONARJI!
DARUJMO V SKLAD 1957!

NAŠ BARAGA

AKCIJA V ARGENTINI

V Argentini bodo v času med 160 letnico Baragovega rojstva in krsta in 90 letnico njegove smrti (od 29. junija 1957 do 19. januarja 1958) izvedli nov sunek molitev in dela za Baragovo zadevo. Prvi znak te akcije je izid nove številke Baragovega vestnika (junij 1957), ki napoveduje opravljanje devetdnevnic za Baragovo beatifikacijo od 20. do 28. junija tega leta in prinaša tudi besedilo zanjo, ki je to pot za vsak dan eno in isto, in sicer posebej za to sestavljena molitev, ki jo tu spodaj navajamo, in pa iz Baragove Dušne paše povzete molitve s ponovitvijo krstne obljube in za tri božje čednosti. Poleg tega objavlja novi južno-ameriški Baragov vestnik tudi zanimiva, še nikjer objavljena uslišanja med vrstami argentinskih domačinov, katerim pridružuje ponatis že drugje objavljenih.

MOLITEV ZA DEVETDNEVNICO.

Ljubi nebeški Oče, pri krstnem kamnu v dobrniški župnijski cerkvi sv. Jurija je Irenej Friderik Baraga prejel zakrament sv. krsta. Tam se je po svojih botrih odpovedal hudemu duhu, vsem njegovim delom in vsemu njegovemu napuhu. Tam je po krstni posvečujoči milosti postal deležen božje narave (2 Peter 1, 4). Tam si ga ti sprejel za svojega otroka. Tam je postal tudi Marijin otrok.

Tam ga je tvoj učlovečeni Sin, gospod Jezus Kristus, sprejel za svojega brata. Tam je postal član božjega kraljestva sv. Cerkve in živ ud skrivnostnega telesa Kristusovega. Tam ga je Sveti Duh posvetil za svoj tempelj. Tvoj služabnik Friderik se je vse življenje živo zavedal neprecenljive vrednosti zakramenta sv. krsta. Ko se je kot misijonar vrnil v svoj domači kraj, je pokleknil pred krstni kamen, kjer je prejel prvi in najpotrebnejši zakrament, ter se vso uro ves zasolzen zahvaljeval za milost sv. krsta ter obnavljal krstno obljubo. Ko je prišel drugič že kot škof v domovino, je znova pokleknil pred krstni kamen, pri katerem se je rodil iz vode in Svetega Duha (Jn 3, 5), skoraj pol ure jokal in molil pred njim, da so se vsem navzočim orosile oči. Potem pa je šel k oltarju ter dolgo govoril o krstu in posvečujoči milosti. Čim več poganov je krstil v misijonih, toliko bolj je bil vesel. Krstni dnevi v misijonih so bili dnevi njegove največje sreče. Tvoj služabnik Irenej Friderik Baraga pa je tudi dosledno živel iz zakramenta sv. krsta. Neprestano je rasel v božji milosti in krepostih; božje zapovedi je izpolnjeval v junaški meri ter se z vsemi silami trudil, da bi tvoj kraljestvo čim bolj razširil. Zato te, o trikrat sveti Bog, z vso ponižnostjo, zaupanjem ter stanovitnostjo prosimo, poveličaj tega svojega tako zvestega otroka in služabnika ter ga daj našemu tako zapuščenemu in ubogemu narodu za velikega vzornika v dobi, ko brezbožniki zaničujejo sveto vero in zakrament svetega krsta ter toliko slabi kristjani teptajo svoje krstne obljube. Da bomo bolj gotovo uslišani, ti slovesno obljubimo, da bomo sami po zgledu tvojega služabnika Friderika Barage zvesto spolnjevali krstne obljube ter vse, kar bo v naši moči, storili za poglobitev in razširjenje božjega kraljestva na zemlji. Blažena Devica Marija, Mati milosti božje, prosi za nas. Sveta apostola Peter in Pavel, prosita za nas. Sveti Irenej in Friderik, Baragova krstna zavetnika, podprita pri Bogu naše prošnje.

Lahko moliš zraven še očenaš in zdravamarijo ter častbodi.

BARAGOVA PROSLAVA V GILBERTU (MINNESOTA)

Zadnje nedeljo v letošnjem januarju so imeli Slovenci v Gilbertu svojo "Baragovo proslavo". Kljub mrzlemu vremenu se je na Aurori zbralo lepo število rojakov iz okoliških far. Vsa proslava je bila v dveh delih: najprej v cerkvi, kjer je č. g. Wolbang C.M. govoril o Baragovem delovanju prav v tukajšnjih krajih, pa o prizadevanjih Marquette za Baragovo beatifikacijo. Po pobožnosti je bila proslava v dvorani. Spored je vodil predsednik "Lige" Vinko Ferkulj. Matčevo prošnjo "Svetniškemu Baragi"; Joško škorjanec pa je predstavljal Indijanca, rija Bajda je recitirala "Baragovo slovo od domovine", Anica Krulc pa Jakopi-ki "...premišljuje" in prosi "velikega Duha", naj jim vrne Barago. Barvani film nam je prikazal delovanje misijonarjev med Indijci z razlago misijonarja Wolbanga.

Na proslavi so tamkajšnji slovenski rojaki nabrali tudi 65 dolarjev, ki so jih poslali v Marquette v namene priprav za Baragovo beatifikacijo.

MOLIMO IN DARUJMO
ZA BARAGOVO BEATIFIKACIJO
BARAGO NA OLTAR!

Ovitek. — Fotografije. 1. stran: Pri spovedi; 2. in 3. stran: Prizori iz življenja na misijonu s. Anice Miklavčič, kanosijanke, v Tokiju na Japonskem.

Vsebina:

Molimo za Cerkev (dr. Ignacij Lenček)	385
Vseslovenska misijonska loterija za "Baragovo misijonišče"	388
Zvestoba kitajske Cerkve papežu	390
Ali so kitajski študenti rdeči? (R. J.)	394
Karavana (Vladimir Kos S.J.)	398
Rim, Atene, Nairobi in nazaj (M. Jezernik)	399
Gospod, poklič! delavce! (F. Kunstelj)	407
Zaloigra velikega zidu	408
Stiske, ki tarejo svet (nj.)	411
Kalkuta čaka (Vladimir Kos S.J.)	414
O narodih in ljudstvih v misijonskih deželah - Oceanija (M. M.)	415
Po misijonskem svetu	419
Kdo bo plačal? (Haec-Je ločnik)	423
Iz pisem slovenskih misijonarjev: Z misijona v Indiji (P. Poderžaj S.J.)	427
Naš Baraga	431

"Katoliški misijoni" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze" in "Južnoameriške Baragove zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje Lenček Ladislav C.M. Upravlja Petek Janez C.M. - Naslov uredništva in uprave: Montes de Oca 320, Bs. Aires, Argentina. Tiska "Federico Grote", Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav C.M.). - S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA "KATOLIŠKIH MISIJONOV" ZA LETO 1957:

V Argentini 45 pesov; v U.S.A. in Kanadi 2.50 dolarja; v Italiji 1.400 lir; v Avstriji 40 šilingov; v Angliji in Avstraliji 1 funt; v Franciji 800 frankov. Drugod 2.50 dolarja.

MISIJONSKE TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH

Argentina: Petek Janez C.M., Misijonska pisarna Montes de Oca 320, Buenos Aires.

U.S.A.: Rev. Charles Wolbang C.M., St. Vincent's Sem., 500 East Chelton Ave., Philadelphia 44 Pa. — Rudi Knez, 13810, Eaglesmere, Cleveland 10, Ohio. — Mary Vavpotič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada; za Toronto: Rev. John Kopac C.M., 594 Manning Ave. Toronto 4, Ont. — Rev. Martin Turk, 545 Mahon Ave., North Vancouver, B. C. — Antonija Cuden, 3958 Laval Ave, Montreal, Que.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar C.M., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).

Avstrija: Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J., Kärnten, Austria. — Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau. D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Avstralija: Franc Vrabc, 28 Beaufort St., Woodville, S. Australia.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slovenski dušni pastirji.

**VLJUDNO PROSIMO
CENJENE NAROČNIKE
DA BLAGOVOLIJO
PORAVNATI
NAROČNINO!**

Registro de
la Prop. Int.
No. 528.263

CORREO ARGENTINO Suc. (34) (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612